

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE STAŠKOV NA ROKY 2023+

1. ČASŤ – ANALÝZA ÚZEMIA A VZŤAHOV

Spracovateľ: Regionálna rozvojová agentúra Kysuce, 2023

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE STAŠKOV NA ROKY 2023+

OBSAH

ÚVOD	4
VÝZNAM PHSR	4
I. ANALYTICKÁ ČASŤ PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE STAŠKOV 2023+	7
1.1 Charakteristika obce Staškov	8
1.2 Demografický vývoj obce Staškov	9
1.2.2 Prognóza demografického vývoja Slovenska	11
1.2.3 Prognóza vývoja počtu obyvateľov obce Staškov	12
1.2.4 Národnostná a náboženská štruktúra obce Staškov	18
1.3 Inovácie, podnikateľské prostredie, vzdelávanie, samospráva	19
1.3.1 Ekonomika a jej vývoj v obci Staškov	19
1.3.2 Miera nezamestnanosti a štruktúra EAO okresu Čadca a obce Staškov	20
1.3.3 Trh práce a podmienky na podnikanie v obci Staškov	22
1.3.4 Školstvo na území obce	24
1.3.5 Samospráva obce Staškov	27
1.3.6 Prehľad kompetencií obecných úradov	28
1.3.7 Územné plánovanie obce Staškov	28
1.4 Životné prostredie	29
1.4.1 Geologické, geomorfologické a pedologické pomery obce Staškov	29
1.4.2 Klimatické pomery	31
1.4.3 Hydrologické pomery na území obce Staškov	31
1.4.4 Flóra a fauna obce Staškov	32
1.4.5 Ochrana životného prostredia	33
1.4.6 Kvalita ovzdušia	35
1.4.7 Obehové hospodárstvo	37
1.5 Infraštruktúra	38
1.5.1 Dopravná infraštruktúra obce	38
1.5.2 Technická infraštruktúra	41
1.5.3 Vodovod na území obce	43
1.5.4 Kanalizačná sieť na území obce	44
1.6 Sociálna stabilita	47
1.6.1 Sociálne služby na území obce	47
1.6.2 Bývanie a služby občanom obce	48

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE STAŠKOV NA ROKY 2023+

1.7 Identita a sebestačnosť	49
1.7.1 Kultúra na území obce	49
1.7.2 Cestovný ruch v obci	53
1.7.5 Združenia a záujmové spolky na území obce	63
1.8 Analýza vonkajšieho prostredia Slovenskej republiky	65
2. SWOT ANALÝZA OBCE STAŠKOV	68
3 ROZVOJOVÁ STRATÉGIA OBCE STAŠKOV NA ROKY 2023+	86
3.1 Strategická vízia obce Staškov	86
3.2 Zhodnotenie zámerov a cieľov v strategických oblastiach obce Staškov v rokoch 2015 – 2022	87
3.3 Vízie smerovania rozvoja obce Staškov 2023+	89
3.4 Programová časť PHSR obce Staškov 2023+ „Zoznam indikatívnych aktivít“	100
3.5 Realizačná časť PHSR obce Staškov na roky 2023 +	123
3.6 Finančná časť PHSR obce Staškov na roky 2023+	128

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE STAŠKOV NA ROKY 2023+

ÚVOD

V súvislosti s novým programovým obdobím Európskej únie na roky 2021 - 2027 je nevyhnutné aktualizovať základné programové dokumenty, prostredníctvom ktorých je možné čerpať finančné prostriedky z Európskych štrukturálnych fondov na podporu rozvojových projektov a aktivít.

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja je strednodobý rozvojový dokument, ktorý je vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými v národnej stratégii a zohľadňuje ciele a priority ustanovené v programe hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja vyššieho územného celku, na území ktorého sa obec, mesto nachádza a je vypracovaný podľa záväznej časti územnoplánovacej dokumentácie. Je to programový dokument, spracovaný na základe zákona č. 539/ 2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja.

Program je komplexným dokumentom, integrujúcim otázky rozvoja fyzických štruktúr so sociálnymi, ekonomickými a ďalšími aspektmi. Preto bude mať voči ostatným plánovacím dokumentom spracovaným na miestnej úrovni zastrešujúcu funkciu. Na rozdiel od územného plánu, ktorý rieši otázky fyzického rozvoja územia (lokalizáciu zástavby a priestorové regulatívy pre stavebný rozvoj, funkčné využitie rozvojových plôch), program rozvoja sa podrobnejšie zaoberá otázkami sociálneho a ekonomického rozvoja, čím vo vzťahu k územnému plánu plní komplementárnu funkciu. Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Staškov v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými v Národnom rozvojom pláne, v súlade s Programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja Žilinského samosprávneho kraja 2022+ a v súlade s metodikou na vypracovanie príslušného programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja pre obce a mestá na roky 2014 – 2022.

VÝZNAM PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja (PHSR) obce Staškov 2023+, je základným výkonným a programovým dokumentom na úrovni obce v rámci partnerstva lokálnej samosprávy, podnikateľského sektora a mimovládnych organizácií z územia obce a okolia. PHSR obce Staškov je motivované potrebou koncepčného cieľavedomého a transparentného riadenia a rozhodovaniach samosprávnych orgánov v snahe čo najefektívnejšie riešiť problémy a výzvy rozvoja obce Staškov.

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja:

- navrhuje systematickú a funkčnú stratégiu trvalo udržateľného rozvoja zameranú na realizáciu všestranného ekonomického a sociálneho rozvoja,
- čerpá najmä zo znalosti miestnych aktérov a odborníkov, ktorí najlepšie poznajú miestne problémy, potreby a rozvojové možnosti obce,
- umožňuje partnerom spoluúčasť na programovaní, realizácii a kontrole stratégie ekonomického a sociálneho rozvoja obce,
- pomáha zvyšovať všeobecné povedomie o potrebách obce.

A) Potrebu zabezpečenia PHSR ustanovuje zákon č. 539/2008 Z. z o podpore regionálneho rozvoja v znení zákona č. 309/2014 Z. z., ktorý ukladá obciam (mestám) povinnosť spracovať Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja (ďalej len PHSR) ako nástroja, pomocou ktorého sa uskutočňuje podpora regionálneho rozvoja. PHSR sa spracováva spravidla na 7 rokov s dlhodobým výhľadom na 10 - 14 rokov. PHSR koncepčne, systémovo analyzuje a určuje budúcnosť rozvoja spolu s činnosťami, investičnými projektmi so zdrojovým krytím na jej zabezpečenie. Vytvára rámec, ktorého naplnenie bude zárukou, že PHSR nebude zbytočne rozsiahlym a len popisným zoznamom nereálnych zámerov (zoznamom vecí, na ktoré obce a mestá nemajú peniaze), ale skutočným strategickým rozvojovým dokumentom s cieľom dosiahnuť rast životnej úrovne na konkrétnom území.

B) Je dôležitou podmienkou pre získavanie externých zdrojov, napríklad z EÚ, štátneho rozpočtu a pod., nakoľko možnosť žiadať o nenávratný finančný príspevok z týchto zdrojov je podmienená dokladovaním súladu projektového zámeru s prioritami schváleného PHSR daných obcí či miest.

C) Je nástrojom zachovávaní kontinuity rozvojových zámerov obce a efektívneho využívania vlastných zdrojov a potenciálu.

Účelom PHSR je vytvorenie rozvojového programu územia (obce), ktorý vyjadruje ekonomické a sociálne záujmy jeho obyvateľov a zároveň je v súlade s prijatými nadradenými koncepciami vyššej úrovne. Cieľom PHSR je spracovanie takého súhrnu cieľov a opatrení, ktoré napomáhajú zabezpečeniu trvalo udržateľného rozvoja územia a ktoré smerujú k uspokojovaniu potrieb súčasnej generácie bez toho, aby ohrozil možnosti uspokojovania potrieb budúcich generácií.

Obec Staškov má na potenciál a dobrú geografickú polohu s autonómnym postavením. Dobre manažovaný rozvoj dáva prísľub ďalšieho zlepšenia kvality života v obci.

V záujme ďalšieho postupu pri skvalitňovaní života v obci, je potrebné popísať ich súčasnú východiskovú pozíciu, analyzovať jednotlivé oblasti života, stanoviť možnosti a príležitosti, definovať strategickú víziu, zámery, ciele a konkrétne aktivity, ktoré v krátkodobom, strednodobom i dlhodobom horizonte vytvoria podmienky na ďalší rozvoj obce Staškov.

V roku 2021 začalo nové programové obdobie Európskej únie, ktoré sa skončí v roku 2027. PHSR je nástrojom na plánovanie a prípravu územia pre využitie týchto externých zdrojov pre svoj rozvoj. V tomto programovom období môžu obce a ostatné subjekty využívať financovanie na **päť cieľov politiky súdržnosti**:

1. Inteligentnejšia Európa – inovatívna a inteligentná transformácia hospodárstva;
2. Ekologickejšia, nízkouhlíková Európa;
3. Prepojenejšia Európa – mobilita a regionálna prepojitelnosť IKT;
4. Sociálnejšia Európa – vykonávanie Európskeho piliera sociálnych práv.
5. Európa bližšie k občanom – udržateľný a integrovaný rozvoj mestských, vidieckych a pobrežných oblastí prostredníctvom miestnych iniciatív.

PHSR obce Staškov na roky 2023 + stanovuje vízie a strategické ciele, navrhuje konkrétne aktivity pre ich dosiahnutie, uvádza merateľné ukazovatele a určuje opatrenia v oblasti: vzdelávania, kultúry, športu, voľného času a mládeže, sociálnych služieb a zdravotníctva, bývania a služieb občanom, bezpečnosti a poriadku, marketingu, cestovného ruchu a ekonomického rozvoja, dopravy a technickej infraštruktúry, životného prostredia a samosprávy. Na základe vytvoreného dokumentu je možné programovať územný a integrovaný rozvoj trvalo udržateľným spôsobom, pripraviť územie obce a budovať jeho kapacity pre absorpciu nových technológií, služieb a rôznych ponúk a príležitostí pre zvýšenie kvality života obyvateľov na území obce Staškov.

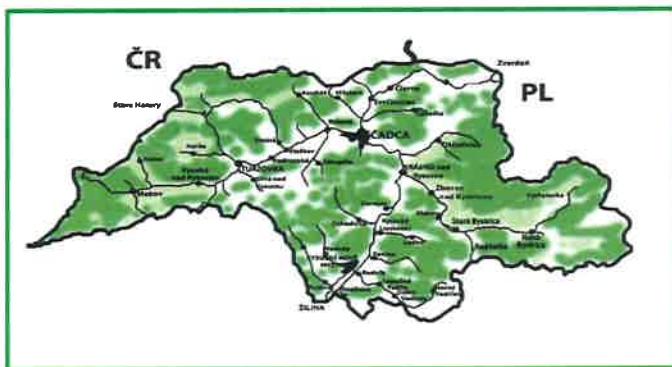
1. ANALYTICKÁ ČASŤ PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE STAŠKOV 2023+

Vzhľadom na svoju veľkosť, je obec Staškov úzko spätá so svojím okolím a je od neho závislá. Obec nemôže presadzovať individuálny prístup k regionálnemu rozvoju, ale musí dôkladne analyzovať svoje prostredie a plánovať svoj rozvoj v súlade s obmedzeniami a možnosťami okolia. Nie je možné, aby obec Staškov poskytovala svojim obyvateľom všetky služby verejného charakteru, pretože by to mohlo byť vzhľadom na počet obyvateľov neekonomické a tieto služby by nedosahovali požadovaných kvalít. Obec Staškov sa preto musí orientovať na služby obyvateľstvu, ktoré sú v obci vykonávané lepšie a výhodnejšie ako v okolitých sídelných centrách. Avšak stále zostáva priestor pre stanovenie vlastných priorít a hľadanie nástrojov pre ich naplnenie. Poloha je ďalším kľúčovým faktorom rozvoja obce Staškov a to z pohľadu všetkých regionálnych úrovní, ktorá má mimoriadny vplyv na ekonomiku.

Obec Staškov má spoločné hranice na západe s obcami Olešná, Podvysoká a Klokočov, na východe s obcou Raková, na severe tvorí malá časť hranice katastra zároveň štátnu hranicu s Českou republikou (obec Horní Lomná) a z južnej strany hraničí s obcou Zákopčie. Z administratívneho hľadiska patrí do Žilinského kraja, okresu Čadca. Z hľadiska kategorizácie územno-štatistickej jednotky EUROSTAT vystupuje ako úroveň NUTS V.

Staškovský chotár má obdĺžnikový tvar, ktorého dlhšia strana sa ťahne severozápadným smerom. Väčšia časť chotára leží na ľavom brehu Kysuce siahajúc až na moravsko-sliezsku hranicu. Dĺžka chotára (vzdušnou čiarou) je cca 11 km, šírka od 2,5 do 3,0 km.

Obrázok 1: Poloha obce Staškov voči susedným obciam

Zdroj: https://sk.wikipedia.org/wiki/Kysuce#/media/File:Mapa_kysuc.jpg

1.1 Charakteristika obce Staškov

Obec Staškov leží v severozápadnej časti Slovenska v regióne Horné Kysuce. Obec, ktorá má svoje meno po svojom zakladateľovi menom „Stašek“, leží juhozápadným smerom od Čadce vo vzdialenosti 8 km, v údolí rieky Kysuce po oboch stranách. Obec pozostáva zo siedmich miestnych častí, z ktorých najväčšia leží práve v údolí rieky Kysuce, pričom v tejto časti žije až 75 % obyvateľov. Kataster obce má rozlohu cca 21 873 710 m².

Obec bola osídlená počas kopaničiarskej kolonizácie v polovici 17 storočia. Staškov je dnes známe spoločensko-športové stredisko, pretože futbalový turnaj o Kronerov pohár, je akiste nielen športovou udalosťou. Táto akcia má tradíciu a nesie meno staškovského rodáka, významného slovenského herca Jozefa Kronera. Na jeho počesť a za účasti jeho dcéry a synovca, takisto hercov Zuzany a Jána Kronerových, sa každoročne v júli výkopom otvorí celodenný turnaj, spojený s ľudovými atrakciami. Ďalšie atrakcie obce sú tiež spojené s rodinou Kronerovcov – napr. Rodný dom Jozefa Kronera, Galéria Zuzany Vaňousovej Kronerovej.

Tabuľka 1: Základná charakteristika obce Staškov v roku 2021

Staškov	Staškov	Prvá písomná zmienka o obci (rok)	1614
Kód obce	509485	Nad. výška v m n. m.	450
Názov okresu	Čadca	Celková výmera územia obce [m ²]	21 873 710
Názov kraja	Žilinský	Počet obyv. obec	2 748
Štatút obce	obec	Hustota obyv. na km ²	126
PSČ obce	023 53		

Zdroj: Štatistický úrad Slovenskej republiky

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA STAŠKOV NA ROKY 2022+

1.2 Demografický vývoj obce Staškov

Demografický vývoj významne ovplyvňuje fungovanie celej spoločnosti, preto sa štúdiu demografických procesov venuje veľká pozornosť. Kvalifikované rozhodovanie v oblasti ekonomiky, sociálnych vecí, zamestnanosti, školstva, zdravotníctva, bytovej výstavby sa nemôže zaobiť bez kvalifikovaných, vhodne štruktúrovaných, variantných a pohotových demografických informácií.

Význam demografických informácií zvyšuje súčasná spoločenská situácia, keď súčasťou spoločenských zmien sú aj zásadné zmeny v reprodukčnom správaní obyvateľstva. Dôsledkom týchto zmien sú zmeny v prírastkoch a štruktúre obyvateľstva, mení sa aj štruktúra rodín a domácností.

Úroveň sociálneho rozvoja charakterizuje viacero ukazovateľov, medzi ktoré patrí aj demografická situácia a zloženie obyvateľstva. Štruktúra a počet obyvateľov každej obce predstavuje jeden z najdôležitejších aspektov rozvoja obce. Od počtu obyvateľstva závisí napr. výška podielových daní a taktiež spotreba po tovaroch a službách, čo ovplyvňuje podnikateľské prostredie v každej obci.

Obrázok 2: Demografický vývoj obce Staškov

Zdroj: Štatistický úrad Slovenskej republiky

Obec Staškov sa svojou rozlohou a počtom obyvateľov radí medzi stredné obce. Na jej území v roku 2021 žilo 2 748 obyvateľov, z nich je 1 331 žien a 1 417 mužov, čo predstavuje oproti roku 2011 pokles o 23 obyvateľov. Aktuálna hustota obyvateľstva v roku 2021 má

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA STAŠKOV NA ROKY 2022+

ustálený charakter a dosiahla hodnotu 126 obyvateľov/km² oproti roku 2011, kedy hustota obyvateľstva dosiahla úroveň 126,59 obyvateľov/km². Priemerný vek obyvateľov obce Staškov dosiahol v roku 2001 hodnotu 34,04 v roku 2011 dosiahol hodnotu na úrovni 36,98 a v roku 2021 hodnotu 40,26. Tak ako v celej spoločnosti Slovenska aj tu sa prejavuje starnutie populácie.

Na základe údajov zo Štatistického úradu Slovenskej republiky môžeme konštatovať, že vývoj počtu obyvateľov obce Staškov je stabilný. Výraznejší pokles v roku 2021 je daný covidovou pandémiou.

Štruktúra obyvateľstva je jedným z najvýznamnejších demografických ukazovateľov, ktorý poukazuje na zloženie obyvateľstva podľa jednotlivých výberových kritérií. Štruktúra obyvateľstva podľa vekových kategórií znamená rozdelenie štatistického súboru obyvateľstva v závislosti od veku na základe troch hlavných kritérií a to na vekové skupiny podľa produktivity, základné vekové skupiny podľa reprodukčnosti a hlavné vekové skupiny.

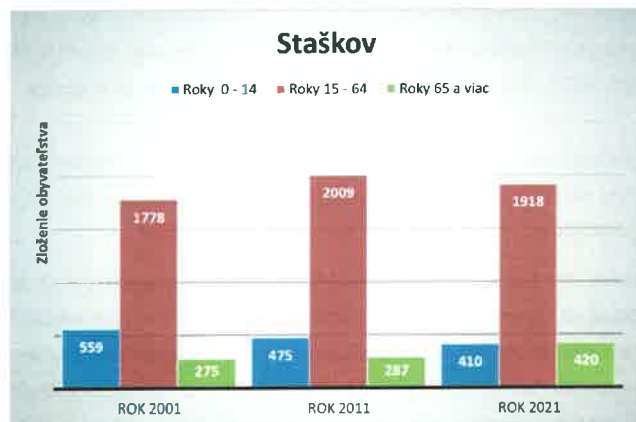
Rozdelenie občanov v obci podľa ich produktivity veku nie je priaznivé, pretože obec Staškov mala v roku 2021 vo svojej evidencii nižší počet detí do 14 rokov (14,92 %, t. j. 410 obyvateľov) v predproduktívnom veku ako seniorov nad 65 rokov (15,28 %, t. j. 420 obyvateľov) v poproduktívnom veku. Obyvatelia v produktívnom veku boli v roku 2021 zastúpení v obci v počte 69,79 %, t. j. 1918 obyvateľov. Trend je v tomto smere dlhodobo nepriaznivý. V Slovenskej republike bolo v roku 2021 zastúpených 66,55 % obyvateľov v produktívnom veku, 16,06 % v predproduktívnom veku a 17,39 % v poproduktívnom veku.

Obyvateľov v predproduktívnom veku v obci Staškov v roku 2011 bolo 17,14 %, zatiaľ čo v roku 2021 ich bolo len 14,92 %. Obyvateľov v produktívnom veku v roku 2011 bolo 72,50 %, zatiaľ čo v roku 2021 ich bolo 69,79 %. Kým v roku 2011 predstavoval počet obyvateľov v obci Staškov v poproduktívnom veku 10,35 %, v roku 2021 to bolo až 15,28 %.

Rozdiel obyvateľov obce produktívneho veku v roku 2011 a 2021 bol 33 v neprospech roku 2021. V rozmedzí týchto rokov mal počet obyvateľov v produktívnom veku mierne klesajúci charakter. Kým v roku 2011 dosiahol index starnutia v obci hodnotu 60,42 % v roku 2021 klesol na hodnotu 102,44 %. Je to starnutie podobne ako priemer v rámci Slovenska. Index starnutia Slovenskej republiky v roku 2021 bol 108,27%.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA STAŠKOV NA ROKY 2022+

Obrázok 3: Zloženie obyvateľstva podľa vekových skupín obce Staškov

Zdroj: Štatistický úrad Slovenskej republiky

Analytické aj grafické prevedenie údajov o zložení obyvateľstva podľa vekových skupín poukazuje na celoslovenský trend, ktorý je daný nižším počtom detí a zároveň vyšším počtom obyvateľov v predproduktívnom veku v pomere k seniorom zaradeným do poproduktívneho veku, čo je predpokladom aj pre stabilnejší hospodársky vývoj v obci Staškov.

1.2.2 Prognóza demografického vývoja Slovenska

Neurčitost' vyplývajúca z individuálnych reprodukčných rozhodnutí obyvateľstva ako aj meniace sa a ťažko odhadnuteľné vonkajšie podmienky, vnášajú do procesu demografického prognózovania silný prvok neurčitosti. Preto aktuálnosť prognóz treba starostlivo sledovať a vyhodnocovať.

Napriek spomínanej neurčitosti vo vývoji reprodukčného správania obyvateľstva má populačný vývoj aj značnú zotrvačnosť, ktorá vyplýva hlavne zo stability vekovej štruktúry obyvateľstva. Preto je možné niektoré základné rysy populačného vývoja prognózovať s vysokou pravdepodobnosťou. Aj keby nastal vývoj, ktorý prognóza nepredpokladá, s istotou nespôsobí zvrátenie niektorých základných trendov budúceho populačného vývoja mimo rámcov vymedzených vysokým a nízkym prognostickým scenárom.

Možno jednoznačne skonštatovať, že obdobie najbližších 60 rokov bude charakteristické zmenou trendu vo vývoji počtu obyvateľov a kontinuálnym pokračovaním populačného starnutia. V roku 2060 bude obyvateľstvo Slovenska menej početné, staršie a

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA STAŠKOV NA ROKY 2022+

pravdepodobne aj etnicky pestrejšie. Úbytok počtu obyvateľov na Slovensku začne s veľkou pravdepodobnosťou najneskôr v roku 2030 a s veľmi veľkou pravdepodobnosťou, ktorá hraničí s istotou, sa zachová sa až do konca prognózovaného obdobia, preto by sa počet obyvateľov mal v roku 2060 pohybovať okolo hranice 5,5 milióna osôb.

Naopak, čo sa týka starnutia obyvateľstva na Slovensku, prognózy sú veľmi stabilné a budúci vývoj môžeme v tomto smere odhadovať s veľmi vysokou pravdepodobnosťou. Starnutie obyvateľstva bude počas celého prognózovaného obdobia nezvratné a hlavne v období 2020 až 2040 veľmi intenzívne. Slovensko sa stane spolu s Poľskom najstaršou krajinou EÚ a zaradí sa medzi najstaršie krajiny na svete. Stagnácia počtu obyvateľov resp. mierny úbytok počtu obyvateľov neznamena v horizonte niekoľkých desaťročí pre spoločnosť prakticky žiaden problém. Veľmi intenzívne starnutie obyvateľstva však bude mať závažné dopady pre vývoj celej spoločnosti.

Rozdielny vývoj počtu obyvateľov a najmä ich štruktúry predstavujú jeden z kľúčových faktorov budúceho sociálno-ekonomického vývoja ŽSK a jeho okresov. Existujúce rozdiely v populačnom vývoji a s nimi súvisiace rozdiely v počte a najmä štruktúre regionálnych populácií sú nielen dôsledkom, ale aj jedným z hlavných faktorov pre formovanie disparít v sociálno-ekonomickom vývoji.

1.2.3 Prognóza vývoja počtu obyvateľov obce Staškov

Ako vstupné informácie pre posúdenie ďalšieho vývoja obyvateľstva obce Staškov boli použité informácie a výstupy z publikácie „Prognóza vývoja obyvateľstva v okresoch SR do roku 2035“ spracovanej v októbri 2013 Infostatom a údajov Štatistického úradu SR za rok 2021. Prognóza a dáta sú spracované na úrovni okresu, preto budeme ako smerujúce údaje pre obec Staškov používať údaje za okres Čadca a zároveň zohľadňovať aj špecifiká demografického vývoja obce.

Pôrodnosť

Reprodukčné správania na Slovensku prechádza v posledných dvoch desaťročiach hlbokými, nezvratnými a historicky ojedinelými zmenami. Z pohľadu procesu plodnosti sme svedkami poklesu celkovej intenzity plodnosti pri súbežnom posune rodenia detí do vyššieho veku. Zároveň je preukázané dlhodobé pretrvávajúce pomerne značných regionálnych rozdielov v intenzite a časovaní plodnosti.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA STAŠKOV NA ROKY 2022+

Pôrodnosť v okrese Čadca ma za ostatných 20 rokov pozvoľný klesajúci charakter. Pôrodnosť v okrese Žilina sa oproti začiatku storočia (2001) okolo roku 2011 zvýšila, ale od tohto roku už má ustálený klesajúci charakter.

Obec Staškov je z hľadiska vývoja plodnosti zaradená do druhej skupiny - zhluk 3B (na základe zhlukovej analýzy)¹. Mestá a obce zaradené do zhluku 3B sa vyznačujú nízkou intenzitou plodnosti. Príčinu je potrebné hľadať jednak v neskoršom začiatku zmien reprodukčného správania a predovšetkým v zatiaľ len miernej rekuperácii, ktorá nedokázala plne nahradiť pokles plodnosti v mladšom veku. Podskupinu 3B tvorí v rámci Slovenska desať okresov. Nevytvárajú tak kompaktnú oblasť, ale ide skôr o menej početné zhluky v rôznych oblastiach Slovenska (s výnimkou západu). Na severovýchode sú to okresy Bardejov, Svidník, Stropkov, na severe stredného Slovenska Čadca, Bytča a Kysucké Nové Mesto a na strednom Slovensku Poprad, Brezno a južnejšie Banská Štiavnica a Krupina. Z pohľadu charakteru plodnosti je tretia skupina asi najviac podobná celoslovenskému priemeru. Váha plodnosti žien do 25 rokov sa podľa posledných údajov z roku 2011 pohybovala na úrovni 24 - 27 % (priemer SR 25 %) a plodnosť žien vo veku 30 a viac rokov tvorila 41 - 45 % (priemer SR 45 %) z celkovej hodnoty úhrnnej plodnosti. Priemerný vek pri prvom pôrode sa v roku 2011 pohyboval na úrovni približne 27 - 27,5 roka. V nasledujúcom období (do roku 2035) sa predpokladá vo všetkých skupinách okresov postupné ďalšie starnutie vekového profilu mier plodnosti vzhľadom na prehlbujúce sa doháňanie odložených pôrodov a rast intenzity plodnosti.

Generálnou líniou preto vo všetkých skupinách okresov je postupné ďalšie starnutie vekového profilu mier plodnosti vzhľadom na prehlbujúce sa doháňanie odložených pôrodov a rast intenzity plodnosti. Vývoj plodnosti a prirodzený prírastok obcí je ovplyvnení trendom vývoja plodnosti na úrovni okresu, kde predpokladáme v ďalšom období zvýšené zastúpenie plodnosti žien vo veku nad 30 rokov v okrese Čadca, môžeme teda predpokladať, že rovnaký trend bude možné pozorovať aj v obci Staškov.

¹ Prognóza vývoja obyvateľstva v okresoch SR do roku 2035 spracovanej v októbri 2013 - Infostat, str. 21-26.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA STAŠKOV NA ROKY 2022+

Obrázok 4: Počet narodených detí v okrese Čadca

Zdroj: Štatistický úrad Slovenskej republiky

Úmrtnosť

Hlavným znakom posledných dvoch desaťročí sa stalo kontinuálne predlžovanie dĺžky potenciálneho života, čo sa odzrkadilo aj na regionálnej úrovni. Pri tvorbe zhlukov okresov z pohľadu procesu úmrtnosti sú zohľadnené nielen ukazovatele intenzity, ale aj charakteru samotného procesu (stredná dĺžka života pri narodení, v presnom veku 65 rokov, kvocient dojdčenskej úmrtnosti, pravdepodobnosť prežitia medzi presným vekom 1 a 50, presným vekom 50 a 65 a presným vekom 65 a 85). Najlepšie úmrtnostné pomery nachádzame zhlukoch 1 a 2. a naopak najhoršie úmrtnostné charakteristiky (zhluk 4) majú dlhodobé okresy v takmer súvislom páse juhu Slovenska a u mužov aj na severe stredného Slovenska - okresy Bytča, Čadca, Námětovo a Kysucké Nové Mesto.

Obec Staškov je z pohľadu intenzity a charakteru úmrtnosti zaradený do štvrtej skupiny.² Ide o súbor regiónov, ktoré sa vyznačujú dlhodobou najhoršími úmrtnostnými charakteristikami. Stredná dĺžka života pri narodení sa medzi rokmi 1992 a 2012 zvýšila o 5,4 roku z pôvodných 67,2 roku na 72,6 roka. V presnom veku 65 rokov podľa posledných údajov majú muži šancu ešte prežiť 14,7 roku, čo je približne o 2,5 roka viac ako na začiatku 90. rokov. Dojčenská úmrtnosť klesá z takmer 15 ‰ na približne 5 ‰. Aj v tomto zhluku platí, že najväčšie zaostávanie z pohľadu hodnôt pravdepodobností prežitia nachádzame až vo vyššom veku (medzi presnými vekmi 50 a 65, resp. 65 a 85 rokov).

² Prognóza vývoja obyvateľstva v okresoch SR do roku 2035 spracovanej v októbri 2013 - Infostat, str. 50.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA STAŠKOV NA ROKY 2022+

U žien je situácia do značnej miery podobná. Stredná dĺžka života pri narodení sa vo štvrtom zhluku okresov medzi rokmi 1992 a 2012 zvýšila len o približne 3,5 roka a podľa posledných údajov dosahuje len niečo viac ako 79 rokov. Práve v tomto zhluku okresov nachádzame jednu z najvyšších dynamík zvyšovania úmrtnosti. Výrazne podpriemerná je aj úmrtnosť vo vyššom veku. V presnom veku 65 rokov dosiahla v roku 2012 stredná dĺžka života hodnotu približne 17,7 roku, čo je takmer o 2 roky menej ako ukazuje celoslovenský priemer.³ Z uvedeného vyplýva, že prognóza vývoja úmrtnosti má charakter zvyšovania veku a jednu z najvyšších dynamík zvyšovania úmrtnosti.

Obrázok 5: Počet úmrtí v okrese Čadca

Zdroj: Štatistický úrad Slovenskej republiky

Migrácia

Význam migrácie na regionálny populačný vývoj na Slovensku sa vo všeobecnosti zvyšuje. Prispieva k tomu pokles váhy prirodzeného pohybu a s ním súvisiacich prirodzených prírastkov. Z pohľadu vývojových trendov vnútornej migrácie sa ukazuje, že migračne ziskové okresy sa čoraz viac koncentrujú do západných regiónov Slovenska.

Na základe analýzy a prognózy migrácie vykonanej Infostatom môžeme predpokladať trend vývoja migrácie obce Staškov definovaný podľa tzv. „migračného typu 7.“, ktorý tvoria okresy severného Slovenska (Čadca, Námestovo, KNM, Dolný Kubín, Žilina, Liptovský Mí-

³Prognóza vývoja obyvateľstva v okresoch SR do roku 2035 spracovanej v októbri 2013 - Infostat, str. 65.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA STAŠKOV NA ROKY 2022+

kuláš, Ružomberok, Martin). V súčasnosti dosahujú mierne migračné straty, pričom je predpoklad zmiernenia týchto strát, resp. mierneho migračného zisku. Predpokladá sa, že počas celého prognózovaného obdobia bude v obci naďalej pretrvávať pohyb obyvateľstva smerom aj von, čo sa v konečnom dôsledku prejaví miernymi migračnými stratami.

Obrázok 6: Počet vystáňovaných osôb z trvalého pobytu v okrese Čadca

Zdroj: Štatistický úrad Slovenskej republiky

Obrázok 7: Počet prisťahovaných osôb na trvalý pobyt v okrese Čadca

Zdroj: Štatistický úrad Slovenskej republiky

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA STAŠKOV NA ROKY 2022+

Obec Staškov a jej ekonomická budúcnosť závisí aj od schopnosti a vytvárania možností pre tvorbu nových pracovných miest či samo zamestnávania v rôznych oblastiach ekonomiky. Migrácia za prácou mimo obce a regiónu, do blízkeho okolia a jej rozsah ovplyvňuje charakter osídlenia. Migrácia za prácou mimo obce (hlavne trvalá) zhoršuje celkový úbytok obyvateľstva v danej obci.

Zhodnotenie

Zmena vo vekovej štruktúre obyv. predstavuje významný faktor, ktorý bude zásadným spôsobom ovplyvňovať rozvojový potenciál obce. Hlavné demografické trendy prejavujúce sa na celoštátnej úrovni, sú viditeľné aj na regionálnej úrovni. Prírastky obyvateľstva sa znižujú a obyvateľstvo starne - to je v kraji pribudnú okresy s prirodzeným aj celkovým úbytkom obyvateľstva a zvýši sa priemerný vek obyvateľstva. Vývoj počtu a prírastku obyvateľstva nebude rovnomerný. Väčšina okresov ŽSK, okrem okresov Bytča, Námestovo a Trstená bude mať do roku 2035 prirodzený aj celkový úbytok obyvateľstva.

Vývoj vekovej štruktúry obyvateľstva ŽSK bude rovnomernejší. Zostarnú všetky okresy bez výnimky, aj keď intenzita populačného starnutia bude v jednotlivých okresoch rôzna - najmladším okresom bude okres Námestovo, najstarším okres Trstená. Nepriaznivý trend je možné sledovať u vekovej štruktúry obyvateľstva, kde výrazne narastá počet obyvateľov vo veku nad 65 rokov, zatiaľ čo počet obyvateľov v produktívnom veku klesá. Obec Staškov poklesom obyvateľov v poproduktívnom veku kopíruje celoslovenský vývoj. Vývoj počtu obyvateľov v produktívnom veku (15 - 64) má v okresoch Čadca a Žilina dlhodobu pozvoľne klesajúci charakter. Naproti tomu vývoj počtu detí vo veku do 14 rokov v rokoch 2010 klesal, ale od roku 2017 zaznamenal mierne pozitívny trend, čo odzrkadľuje stúpajúcu kvalitu života. Uvedené súvisí s ďalším ukazovateľom sledujúcim demografické trendy, a to priemerný vek obyvateľov. Ten majú tieto dva okresy, tak ako na celom Slovensku stúpajúci charakter.

V obci Staškov v priebehu rokov 2015 - 2035 predpokladáme postupné znižovanie počtu obyvateľov zapríčinené stále zvyšujúcou sa hodnotou prirodzeného úbytku obyvateľov. Tento trend by mal pretrvať až do roku 2035 s tým, že od roku 2020 sa predpokladá úbytok počtu obyvateľov a celkový prirodzený úbytok obyvateľov. Maximálne hodnoty celkového úbytku obyvateľstva sa počas prognózovaného obdobia výraznejšie nezmenia, budú sa pohybovať od 4 do 7 osôb na 1000 obyvateľov.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA STAŠKOV NA ROKY 2022+

Uvedeným vývojovým trendom a predpokladanému úbytku počtu obyvateľov (predpoklad úbytku v celom sledovanom období), ktoré má znaky starnutia na úrovni okresu aplikovateľného aj na úroveň obce je potrebné prispôsobiť aj prístup obce Staškov k jej občanom a zabezpečiť pre nich také životné podmienky, ktoré budú zohľadňovať ich potreby a požiadavky. Preto by mala obec na základe prognózy pristúpiť k opatreniam, ktoré budú eliminovať prípadné negatívne javy spôsobené znižovaním počtu obyvateľov a jeho starnutím.

1.2.4 Národnostná a náboženská štruktúra obce Staškov

Z porovnania obyvateľov obce Staškov podľa príslušnosti k národnostným skupinám v roku 2021 vyplýva, že najväčší počet obyvateľov je hlásiacich sa k slovenskej národnosti. Malá časť obyvateľov sa hlási k národnosti českej.

Náboženským vyznaním rozumieme účasť obyvateľov na náboženskom živote niektorej cirkvi alebo vzťah k nej. V obci Staškov z hľadiska náboženského vierovyznania absolútne prevláda rímskokatolícke náboženstvo s minimálnym zastúpením ostatných náboženstiev a obyvateľov bez vyznania, ktoré tvorí 6,33 %. K Rímskokatolíckej cirkvi sa hlási 87,3 % obyvateľov obce, čo je pokles oproti roku 2011, kedy RKC bola zastúpená 95,20 %. Z menších cirkví sú v obci najviac zastúpené: Gréckokatolícka cirkev a Evanjelická cirkev augsb. vyznania.

Tabuľka 2: Obyvatelia obce podľa vierovyznania v roku 2021

Obec	Staškov	Kresťanské zbory	12
Náboženské vyznanie		Židovská obec na Slovensku	0
Rímskokatolícka cirkev	2 413	Budhizmus	2
Gréckokatolícka cirkev	27	Islam	0
Pravoslávna cirkev	0	pohanstvo a prírodné duchovno	0
Evanjelická cirkev augsb. vyznania	9	Ostatné nepresne určené kresťanské cirkvi	3
Reformovaná kresťanská cirkev	2	Iné	11
Cirkev československá husitská	0	Nezistené	101
Náboženská spoločnosť Jehovovi svedkovia	1	Bez Náboženstvá	175
Evanjelická cirkev metodistická	0		

Zdroj: Štatistický úrad Slovenskej republiky - SODB 2021

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA STAŠKOV
NA ROKY 2022+**

1.3 Inovácie, podnikateľské prostredie, vzdelávanie, samospráva

1.3.1 Ekonomika a jej vývoj v obci Staškov

Ekonomickú oblasť obce Staškov determinuje nastavenie rozpočtu obce, rozsah vlastných príjmov, ale aj ich schopnosť čerpať prostriedky z iných zdrojov, či už štátnych alebo európskych. Zahŕňa ekonomickú aktivitu obyvateľstva v produktívnom veku i podnikateľskú činnosť právnických a fyzických osôb na území obce. Ekonomiku obce Staškov a jej stav ovplyvňuje úroveň riadenia samosprávnych orgánov, ktoré podporujú podnikanie a zamestnanosť, cestovný ruch a celkový hospodársky rast, i aktuálny model regionálnej politiky VÚC. Ekonomická sila obyvateľov je daná prístupnosťou k zamestnaniu a priemernou výškou miezd v regióne.

Tabuľka 3: Najvýznamnejšie podniky v okrese Čadca podľa počtu zamestnancov 2021

Názov	Počet zamestnancov	Činnosť
COOP Jednota Čadca, spotrebné družstvo	1000 - 1999	Maloobchod v nespecializovaných predajniach najmä s potravinami, nápojmi a tabakom
Kysucká nemocnica s poliklinikou Čadca	500 - 999	Činnosti nemocníc
Hanes Global Supply Chain Slovakia a.s.	500 - 999	Výroba pletených a háčkových pančúch
TI-Hanil Slovakia, s.r.o.	250 - 499	Výroba ostatných dielov a príslušenstva pre motorové vozidlá
Kysucké pekáreň, a.s.	200 - 249	Výroba chleba, výroba čerstvého pečiva a koláčov
eliastech s.r.o.	200 - 249	Subdodávateľ plastových dielov používaných pre časti interiérov ako aj exteriérov automobilov
JJ ELEKTRONIC, s.r.o.	150 - 199	Výroba montovaných elektronických dosiek

Zdroj: fimsat.sk

Okrem horeuvedených zamestnávateľov v okrese Čadca obyvatelia obce Staškov dochádzajú do zamestnania najmä do žilinských firiem KIA Slovakia a Mobis Slovakia. Časť obyvateľov cestuje za prácou do Českej republiky, najmä do Rožnova pod Radhoštěm, Třinca a Ostravy, kde nachádza lepšie pracovné aj platové podmienky.

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA STAŠKOV
NA ROKY 2022+**

1.3.2 Miera nezamestnanosti a štruktúra EAO okresu Čadca a obce Staškov

V okrese Čadca v roku 2011 bola miera evidovanej nezamestnanosti 12,36 %. V tom roku bola miera evidovanej nezamestnanosti v Žilinskom kraji 11,91 % a na Slovensku 13,59 %. V okrese Čadca v roku 2021 bola však miera evidovanej nezamestnanosti už len 5,59 %. V danom roku bola miera evidovanej nezamestnanosti v Žilinskom kraji 5,32 % a na Slovensku 6,76 %. Miera evidovanej nezamestnanosti má v našom okrese klesajúci charakter, aj napriek čiastočnému zvýšeniu v roku 2020 (okres Čadca 6,95%), čo bolo dôsledkom pandémie Covid 19. Miera evidovanej nezamestnanosti v okrese Čadca dosahuje zhruba úroveň priemernej miery nezamestnanosti Žilinského kraja, ale je výrazne nižšia ako priemerná miera evidovanej nezamestnanosti v celej Slovenskej republike.

Do konca roku 2028 predpokladáme len malý pokles % miery evidovanej nezamestnanosti, nakoľko zloženie evidovaných nezamestnaných vykazuje veľký podiel nezamestnateľných osôb. Absolútny počet nezamestnaných sa v obci zníži z dôvodu, že sa zníži počet osôb v produktívnom veku a narastie počet osôb v poproduktívnom veku, čím dôjde k poklesu celkového počtu ekonomicky aktívnych obyvateľov v obci Staškov.

Tabuľka 5: Vývoj počtu uchádzačov o zamestnanie v obci v rokoch 2011 - 2021

Oblasť	Obec	Staškov
Rok		
2011	184	
2012	171	
2013	192	
2014	163	
2015	151	
2016	98	
2017	67	
2018	67	
2019	69	
2020	96	
2021	69	

Zdroj: Štatistický úrad Slovenskej republiky

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA STAŠKOV
NA ROKY 2022+

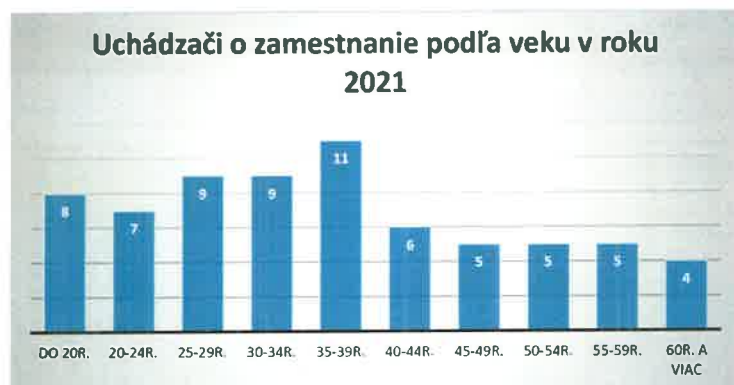
Obrázok 8: Počet uchádzačov o zamestnanie v obci Staškov

Zdroj: ÚPSVaR

Na základe údajov z ÚPSVaR a ŠÚ SR o počte nezamestnaných v obci Staškov jednoznačne vidno vývoj počtu nezamestnaných. V poslednej dekáde bol najväčší počet nezamestnaných v roku 2013 ako dozvuk finančnej krízy z roku 2008. Od toho roku sa počet nezamestnaných znižoval až v roku 2020 dosiahol hranicu, pod ktorú zníženie išlo iba o minimálnu hodnotu. Rok 2020 a 2021 vykazuje mierny nárast počtu nezamestnaných z dôvodu pandémie Covid-19. Obec kopíruje vývojové trendy nezamestnanosti SR.

Obrázok 9: Počet uchádzačov o zamestnanie v roku 2021 podľa vekových skupín

Zdroj: ÚPSVaR

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA STAŠKOV
NA ROKY 2022+

Počet uchádzačov o zamestnanie v roku 2021 zohľadňuje rozloženie počtu uchádzačov najmä v skupinách 25 až 39 rokov.

1.3.3 Trh práce a podmienky na podnikanie v obci Staškov

Trh práce je miestom, kde sa stretáva dopyt po práci zo strany potenciálnych zamestnávateľov s ponukou práce, ktorú predstavujú jednotlivci uchádzači o zamestnanie, pričom predmetom kúpy a predaja nie sú jednotlivé osoby, ale ich pracovná sila.

Podnikateľským prostredím môžeme označiť všetko, čo obklopuje a ovplyvňuje podnikateľské subjekty. Je to prostredie, ktoré je prepojené s prostredím konkurenčným. Podnikateľské prostredie je ovplyvnené hospodárskymi, politickými, inštitucionálnymi, právnymi, technologickými, sociálnymi a etickými podmienkami, v ktorých sa uskutočňuje podnikateľský proces, čiže proces formovania podnikateľských subjektov a vykonávanie ich podnikateľskej činnosti.

Ekonomika regiónu Kysuce je sústredená najmä v mestách a ich okolí v línii rozvojových osí. Z hľadiska počtu podnikov na tisíc obyvateľov nedosahuje región Kysúc priemer Žilinského samosprávneho kraja, viac sa k nemu približuje okres Čadca. Nadpriemerný počet podnikov na tisíc obyvateľov voči Žilinskému samosprávnemu kraju je v stavebníctve. Situovanie regiónu na rozvojovej osi prvej úrovne tiež dáva dobré predpoklady rozvoju obchodu, dopravy a skladovania. Dobrú tradíciu má tiež strojársky priemysel. Najväčší zamestnávateľia majú naviazanú svoju výrobu najmä na subdodávky pre automobilový priemysel. Počty podnikov v odvetvi odborné, vedecké a technické činnosti nedosahujú priemer kraja. V regióne nemá sídlo žiadna vysoká škola, čo limituje potenciál pre rozvoj výskumu a inovácií. Veľkosť ide najmä o malé a stredné podnikateľské subjekty.

Na území obce pôsobia viaceré podnikateľské subjekty, v ktorých zamestnanie našli aj jeho obyvatelia. Obyvatelia obce Staškov pôsobia najmä v odvetviach stavebníctva, strojárstva, drevospracujúceho priemyslu, poľnohospodárskej výroby a tranzitnej prepravy, gastronomické služby, obchod. Podnikateľské prostredie je teda tvorené veľmi rôznorodo, prevažne malými a strednými podnikmi, v rámci možnosti, ktoré ponúka daný mikroregión. Ekonomická situácia v obci sa zlepšuje, jej stav je odrazom oživenia daného mikroregiónu, nie však priamo ekonomiky obce.

Aj keď miestne podnikateľské subjekty v rámci daného územia zamestnávajú viacerých obyvateľov, ich stav vôbec nepostačuje na absorbovanie miestnej ponuky pracovných síl.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA STAŠKOV NA ROKY 2022+

Väčšina ekonomicky aktívneho obyvateľstva z obce odchádza za prácou do okolitých obcí či miest Čadca, Žilina, Rožnov pod Radhoštěm, Trinec.

V okrese Čadca bola v roku 2010 priemerná nominálna mzda zamestnanca 611 EUR. V roku 2020 to bolo 1042 EUR. Čo bolo oproti priemernej mesačnej nominálnej mzdy zamestnanca v roku 2020 v ŽSK (1229 EUR) aj v SR (1324 EUR) menej.

Obrázok 10: Priemerná nominálna mesačná mzda zamestnanca v okrese Čadca

Zdroj: Štatistický úrad Slovenskej republiky

Voči priemeru ŽSK má okres Čadca percentuálne viac podnikov najmä v odvetviach stavebníctvo a veľkoobchod a maloobchod a mierne vyšší podiel tiež v priemyselnej výrobe, kým podiel odvetví poľnohospodárstva a odborných, vedeckých a technických činností je v okrese naopak percentuálne nižší, než je priemer kraja.

Tabuľka 6: Štruktúra zamestnancov podľa zamestnania v roku 2019

Okres	Celkem	Zákonnodarcovia, riadiaci pracovníci	Specialisti	Technici a odborní pracovníci	Administratívni pracovníci
Čadca	18 333	542	542	1 997	991
Žilinský kraj	210 061	10 955	10 955	24 831	13 597

Okres	Pracovníci v službách a obchode	Kvalifikovaní pracovníci v poľnohospodárstve, lesníctve a rybárstve	Kvalifikovaní pracovníci a remeselníci	Operátori a montéri strojov a zariadení	Pomocní a nekvalifikovaní pracovníci
Čadca	2 758	31	1 231	1 931	1 933
Žilinský kraj	23 407	710	21 995	26 389	14 241

Zdroj: Štatistický úrad Slovenskej republiky

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA STAŠKOV NA ROKY 2022+

1.3.4 Školstvo na území obce

Školské zariadenia – ZŠ Staškov a MŠ Staškov sú základné inštitúcie na úrovni obce Staškov, dôležité z hľadiska naplnenia výchovno-vzdelávacích cieľov mladej generácie a udržiavania kultúrno-spoločenského života v obci. Udržiavanie základnej a materskej školy a samozrejme ich rozvoj patrí medzi priority obecnej samosprávy Staškov. V materskej škole bolo v roku 2021 zapísaných 87 detí. Počet detí v MŠ v roku 2020 bolo o jedno menej – 86 zapísaných detí, po avizovaní a účinnosti zákona o povinnej predškolskej dochádzke. Vývoj ich počtu odpovedá demografickému vývoju v obci. Základná škola Staškov má k dispozícii športový areál – atletickú dráhu, doskočisko, futbalové, asfaltové a volejbalové ihrisko. Tento areál si však žiada neustále rekonštrukcie. V rámci finančných možností a prevádzkovou údržbou sa škola snaží vylepšovať a udržiavať okolie a areál v čo najlepšom stave. Základná škola Staškov mala v školskom roku 2020/2021 9 ročníkov a 15 tried s počtom 260 žiakov. Žiaci Základnej školy Staškov využívajú mnohé krúžky, ktoré im ponúka Centrum voľného času. Od 1. septembra 2015 prešlo Centrum voľného času pod správu Základnej školy Staškov. Stredné školstvo nie je priamo na území obce zastúpené. Študenti dochádzajú na stredné školy a gymnáziá najviac do Čadca, Turzovky a menej do Kysuckého Nového Mesta a Žiliny. Malá časť stredoškôľakov dochádza do školy do iného mesta na Slovensku a malá časť do miest v českom prihraničí.

Tabuľka 7: Školské zariadenia v obci Staškov v roku 2021

Typ školského zariadenia	Počet
Materské školy	1
Materské školy - deti	87
Základné školy (1. - 4. roč.)	0
Základné školy (1. - 4. roč.) žiaci	0
Základné školy (1. - 9. roč.)	1

Základné školy (1. - 9. roč.) žiaci	260
Základné umelecké školy - štátne	0
Základné umelecké školy - žiaci	0

Zdroj: Štatistický úrad Slovenskej republiky

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA STAŠKOV NA ROKY 2022+

Vývoj počtu žiakov v materskej škole kopíruje demografickú krivku obyvateľov. Počet žiakov v MŠ je ustálený. V šk. roku 2021/2022 navštevovalo MŠ 87 detí, zaradených do 4 samostatných tried. Zápisu do 1. ročníka sa zúčastnilo 29 detí.

Obrázok 11: Vývoj počtu žiakov MŠ v obci Staškov

Zdroj: Zber dát

Obrázok 11: Vývoj počtu žiakov ZŠ v obci Staškov

Zdroj: Zber dát

Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva patrí medzi kultúrne znaky obyvateľstva. Vzdelanie je odrazom kultúrnej vyspelosti každej spoločnosti, odráža celkové ekonomické, hospodárske a

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA STAŠKOV NA ROKY 2022+

sociálne pomery krajiny. Vzdelanie dáva základy všetkého, čo ľudstvo objavilo, vymyslelo, vytvorilo, či objaví, vymyslí a vytvorí v budúcnosti.

Trend vývoja štruktúry obyvateľstva obce Staškov podľa vzdelania na základe štatistických údajov zo sčítania obyvateľstva v roku 2021, v porovnaní s rokom 2001 a 2011, je charakteristický úbytkom počtu obyvateľov bez vzdelania (prirodzené vymieranie) a s dosiahnutým základným vzdelaním. Naopak, v roku 2021 bol v obci nárast počtu obyvateľov s dosiahnutým učňovským vzdelaním bez maturity, úplným stredným odborným vzdelaním s maturitou, stredným odborným vzdelaním bez maturity a vysokoškolským vzdelaním. Vývojový trend zvyšovania vzdelanostnej úrovne obyvateľstva je zrejмый a spôsobený aj zmenou jeho hospodárskej štruktúry. V porovnaní s priemerom Slovenskej republiky obce (Kysúc) hlboko zaostávajú v zastúpení vysokoškolsky vzdelaného obyvateľstva.

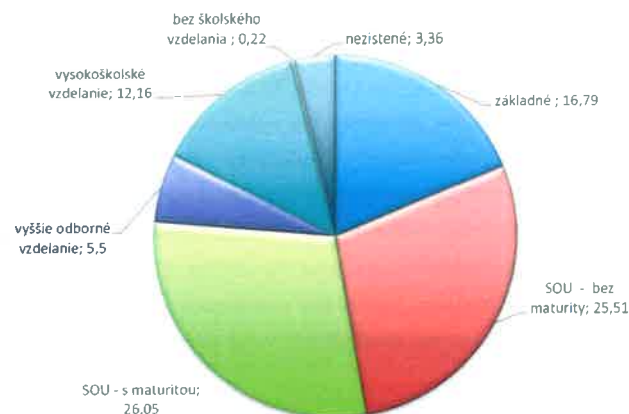
Tabuľka: 8 Vzdelanostná štruktúra obyvateľov obce v roku 2021

Obec	Staškov					
Vzdelanie	2001	v %	2011	v %	2021	v %
základné	657	32,88	451	16,25	464	16,79
stredné odborné (učňovské) - bez maturity	757	18,94	816	14,7	705	25,51
úplné stredné odborné - s maturitou	483	8	657	7,88	720	26,05
vyššie odborné vzdelanie	8	0,40	23	0,83	152	5,5
vysokoškolské vzdelanie	80	1,33	225	2,7	336	12,16
bez školského vzdelania	6	0,30	507	18,26	6	0,22
nezistené	7	0,35	97	3,49	93	3,36

Zdroj: Štatistický úrad Slovenskej republiky - SODB 2001, 2011, 2021

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA STAŠKOV NA ROKY 2022+

Obrázok 12: Vzdelanostná štruktúra obyvateľov v roku 2021

Zdroj: Štatistický úrad Slovenskej republiky

1.3.5 Samospráva obce Staškov

Orgány obce tvorí starosta obce a obecné zastupiteľstvo. Predstaviteľom obce a najvyšším výkonným orgánom obce je starosta. Funkcia starostu je verejná funkcia a funkcia monokratická. Volia ho obyvatelia obce v priamych voľbách na štyri roky. Má samostatné a nezávislé postavenie, ktoré vyplýva zo zákona.

Obecné zastupiteľstvo je zastupiteľský zbor obce zložený z poslancov zvolených v priamych voľbách obyvateľmi obce na štyri roky. Počet poslancov na celé volebné obdobie určí pred voľbami obecné zastupiteľstvo podľa počtu obyvateľov obce. Obec Staškov má 9 poslancov.

V zmysle § 14 ods. 1 zákona č. 369/90 Zb. o obecnom zriadení môže obecné zastupiteľstvo zriadiť obecnú radu. Obecná rada je zložená z poslancov obecného zastupiteľstva, ktorých volí obecné zastupiteľstvo na celé funkčné obdobie. Obec Staškov nemá zriadenú obecnú radu.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA STAŠKOV NA ROKY 2022+

1.3.6 Prehľad kompetencií obecných úradov

Obce spravujú svoje teritórium na základe originálnych a prenesených kompetencií. Jedná sa o matriku, správu majetku, správu volieb, odpadové hospodárstvo, ochranu životného prostredia, sociálne záležitosti a ochranu detí, ochranu zdravia, školskú správu, bytovú politiku, starostlivosť o verejné priestranstvá, územné plánovanie, kultúru a šport. V súčasnosti obec časť svojej agendy prenáša do on line priestoru pre elektronické spracovanie. Obecný úrad využíva elektronický systém samospráv Urbis.

1.3.7 Územné plánovanie obce Staškov

Územným plánovaním sa sústavne a komplexne rieši priestorové usporiadanie a funkčné využívanie územia obce. Určujú sa jeho zásady, navrhuje sa vecná a časová koordinácia činností ovplyvňujúcich životné prostredie, ekologickú stabilitu, kultúrno-historické hodnoty územia, územný rozvoj a tvorbu krajiny v súlade s princípmi jeho trvalo udržateľného rozvoja. Územné plánovanie utvára predpoklady pre trvalý súlad všetkých činností na jeho území s osobitným zreteľom na starostlivosť o životné prostredie, dosiahnutie ekologickej rovnováhy a zabezpečenia jeho trvalo udržateľného rozvoja, pre šetrné využívanie prírodných zdrojov a pre zachovanie prírodných, civilizačných a kultúrnych hodnôt.

Cieľom územného plánovania je prostredníctvom sústavného a komplexného riešenia priestorového usporiadania územia a funkčného využitia územia obce vytvárať predpoklady jeho trvalo udržateľného rozvoja. Územným plánovaním sa vo verejnom záujme určuje hospodárne využitie zastavaného územia obce a chráni nezastavané územie. Orgány územného plánovania obce tak premietajú konkrétne zámery do územia a koordinujú ich verejné záujmy.

Výsledkom územného plánovania obce je územný plán. Územný plán je podmienkou získania finančnej podpory na rozvojové procesy a poskytuje isté záruky pre investičné činnosti. Z dôvodov požiadavky efektívneho využitia zdrojov býva možnosť získania dotácií a grantov podmienená existenciou územného plánu a hlavne obsiahnutím daných zámerov v ňom.

Územný plán priťahuje súkromné investície a teda aj vo vzťahu k potenciálnym investorom je spracovaný územný plán signálom, že to samospráva so svojim rozvojom „myslí vážne“. Navyše, investičný vstup do územia s jasne stanovenými pravidlami, ktoré môže garantovať len územný plán, sa spája s omnoho menším rizikom.

Bez územného plánu je rozvoj každej samosprávy nekonceptný a zložitý. Rozvoj daného územia bez územného plánu prakticky nie je možný, a to nielen v rámci regiónov, ale hlavne v mestách a vo väčších obciach, ktorým spracovanie územného plánu nariaďuje zákon.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA STAŠKOV NA ROKY 2022+

Nahrádzanie plánu územným rozhodovaním je administratívne náročné a už vôbec nemožno pri použití tohto postupu hovoriť o koncepčnom a efektívnom využívaní územia. Takto sa môže stať, že pozemky v atraktívnej lokalite obce sa zlým rozhodnutím využijú na nevhodné účely a stavby, ktoré budú hyzdiť prostredie alebo brániť jeho ďalšiemu rozvoju.

Obec Staškov sa riadia schváleným územným plánom a jeho posledným dodatkom č. 1 z roku 2021.

1.4 Životné prostredie

1.4.1 Geologické, geomorfologické a pedologické pomery obce Staškov

Kataster obce Staškov má rozlohu 21 873 710 m². Tvár má približne obdĺžnikový, ktorého dlhšia strana ide smerom severozápadným. Väčšia časť chotára leží na ľavom brehu Kysuce siahajúc až na hranicu moravsko-sliezsku. Dĺžka chotára (vzdušná čiara) je asi 11 km, šírka 2,5 - 3 km. Hranicu pri chotári rakovskom a olešňanskom tvoria doliny idú približne smerom kolmým k rieke Kysuci. Severnú a južnú stranu hranice tvoria väčšinou hrebene a vrcholky kopcov. Nadmorská výška je 450 m - t. j. údolie Kysuce. Na juh územie stúpa, dosahujúc kopcom Grúň 595 m, Kyčerou 648 m, vrchom Vysoká na južnej hranici 794 m.

Katastrálne územie Staškova spadá do dvoch orografických celkov: Javorníkov a Turzovskej vrchoviny. Obidve pohoria sú vybudované treťohornými flyšovými horninami stredného až vrchného oecénu, tzv. zlínskymi vrstvami račianskej jednotky magurského flyšu. Tieto sú v podstate zložené z ilovcov a pieskovcov, ktoré sa striedajú v mocných súvrstviach v podobe predĺžených pásov. Sliezka jednotka má prikrývový charakter a je tvorená pieskovecami a ilovcami, pieskovce sú miestami hrubozrnné.

Prevažná časť obce je budovaná magurskou jednotkou, patriacou do vnútornej časti flyšového pásma. Zo štyroch nad sebou ležiacich čiasťkových prikrývov sa na stavbe celých Kysúc podieľajú hlavne dva, predstavované jednotkami račianskou - tá zasahuje i na územie obce a bystrickou. Typickým znakom pre ňu sú mohutné pieskovcové polohy (vrstvy), ktoré sa výrazne odrazili aj na morfológii územia.

Geomorfologická tvárnosť územia obce Staškov odráža jednak petrografické zloženie jednotlivých štruktúr územia, tektonickú stavbu i eróznou-denudačnými procesy, ktoré sa v tejto oblasti uplatňovali po ukončení alpínskeho vrásnenia až po súčasnosť. Územie obce, ktoré je budované flyšovým pásmom má hladko modelované tvary.

Podľa geomorfologického členenia patrí územie do podsústavy Karpát, provincie Vonkajšie Západné Karpaty a oblasti Slovensko - moravské Karpaty a Západné Beskydy. Petrografická stavba

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA STAŠKOV NA ROKY 2022+

podnietila hornatinový a vrchovinový reliéf a reliéf erózných brázd. Tvary sú modelované hladko, dominujú pásma chrbtov, miestami rozčlenenými priečnymi dolinami. Medzi typické javy na Kysuciach patria zosuvy, vyskytujúce sa viac menej na celom území flyšového pásma. Najvyššou kótou katastrálneho územia je Veľký Javorník 1 070 m n. m., ktorý je zároveň najvyšším bodom pohoria.

Turzovská vrchovina tvorí geomorfologický celok v oblasti Západných Beskyd. Na severe a západe ho ohraničujú Moravskosliezske Beskydy, na severovýchode Jablunkovské medzihorie a na východe Kysucké Beskydy, na juhu Javorníky. Najvyšším bodom pohoria je Beskydok - 953 m. Patrí k typu rozpojených pohorí, pretože nemá ústredný chrbát, ale dolinami potokov je rozčlenená na rad samostatných chrbtov.

Rieka Kysuca, pretekajúca v západno-východnom smere rozčlenila územie obce na dve časti s jednou pozdĺžnou dolinou. Typické flyšové erózne brázdy vytvorené miestnymi potokmi možno vidieť i v južnej časti obce, ktorú tvorí celok Javorníky. Medzi typické javy na Kysuciach patria zosuvy, ktoré je možno vidieť v ktorejkoľvek časti obce. Medzi historické antropogénne tvary územia obce patria i tzv. medze, ktoré vznikli intenzívnym obhospodarovaním parciel vo vertikálne náročnom teréne. Časť z nich bola v čase kolektívizácie poľnohospodárstva rozoraná.

Pôdny kryt územia sa diferencuje najmä pod vplyvom klimatických a hydrologicko-substráto-geomorfologických pomerov. Klimatické pomery, predovšetkým pokles teploty vzduchu a pribúdanie zrážok s nadmorskou výškou, členia pôdny kryt zonálne. Vertikálna zonálnosť pôdneho krytu je typická pre všetky horské oblasti a prejavuje sa zákonitou zmenou pôdnych typov a subtypov od úpätia po vrcholové časti pohorí.

V rámci vertikálnej zonálnosti pôdneho krytu najnižšie pásmo tvoria nasýtené až nenasýtené hnedé lesné pôdy, ktoré siahajú zhruba do nadmorskej výšky 600 - 700 m. Vo vyšších polohách dominujú hnedé lesné pôdy nenasýtené. Hydrologické pomery ovplyvňujú formovanie pôdneho krytu, najmä na riečnych nivách, kde sa periodicky uplatňuje vplyv povodňových a poriečnych podzemných vôd. Podzemná voda ovplyvňuje trvalo pôdotvorný proces aj mimo riečnych nív, najmä v terénnych depresiách a v oblasti pramenísk.

Vplyvom veľkého množstva zrážok a nízkej priepustnosti podložia značná časť pôd má nepriaznivý vodný režim s dlhodobým alebo sezónnym prevlhčením a s výraznými znakmi procesov oglejenia. Typická je pre pôdy Kysúc skeletnosť. Z hľadiska stupňa skeletnatosti môžeme pôdy zaradiť medzi stredne skeletnaté pôdy. Celková hĺbka pôdy v horských oblastiach je do 30 cm, v údolí je stredne hlboká s hĺbkou 30 - 100 cm.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA STAŠKOV NA ROKY 2022+

1.4.2 Klimatické pomery

Základný vplyv na klimatické pomery v obci Staškov má geografická poloha, nadmorská výška a prevládajúce prúdenie vzduchu. Klímu výrazne ovplyvňuje dolinová poloha obce, výškové rozpätie medzi dnom obce a jej horskou obrubou a orientácia doliny v smere prevládajúcich vetrov. V horskej obrube obce pribúda oblačnosť. Osobitne charakteristické je klesanie teploty a pribúdanie množstva zrážok s výškou. Dno obce má naopak výraznejšie teplotné a zrážkové rozdiely medzi letným a zimným obdobím a vyznačuje sa veľkým počtom dní s teplotnou inverziou.

Podnebie obce Staškov je ovplyvňované prevládajúcim západným prúdením vzduchu v miernych zemepisných šírkach. Centrum obce Staškov v doline rieky Kysuca patrí do mierne teplej oblasti, okrsku mierne teplá, veľmi vlhká vrchovinová oblasť, s mierne chladným, horským klimaticko-geografickým typom klímy.

Priemerná teplota v obci v júli dosahuje 16 - 17 °C, priemerná teplota v januári je (-4) - (-6) °C, priemerná ročná teplota 5 - 7 °C, priemerná ročná amplitúda teplôt je 21 - 21,5 °C. Počet letných dní je 30 - 40 ročne.

So stúpajúcou nadmorskou výškou klesá priemerná ročná teplota o 0,6 °C na každých 100 m. Väčšiu časť extravilánu obce Staškov vo vyššej nadmorskej výške možno zaradiť do chladnej klimatickej oblasti, okrsku mierne chladná oblasť. S priemerným ročným úhrnom zrážok 800 - 1000 mm sa územie obce zaraďuje do vlhkej oblasti. Maximum zrážkovej činnosti pripadá na letné mesiace v období letných búrok, minimum v zimných mesiacoch. Počet dní so snehovou pokrývkou je ročne 80 - 120, v najvyšších polohách až do 180 dní.

1.4.3 Hydrologické pomery na území obce Staškov

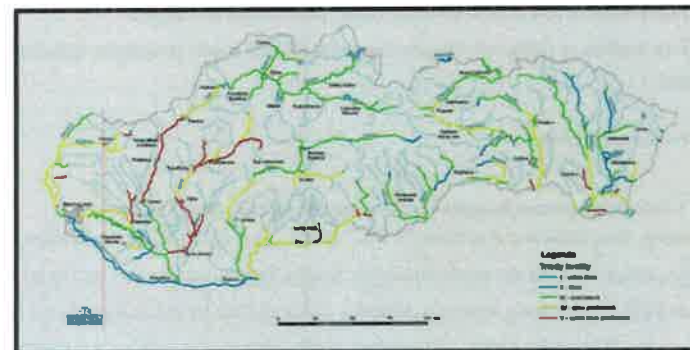
Na území obce Staškov je najvýznamnejším vodným tokom rieka Kysuca, do ktorej sa vlievajú všetky menšie, či väčšie potoky v oblasti. Kysuca je typickou riekou v horskej oblasti so snehovo-dažďovým typom odtoku. Pramení pod vrchom Hričovce v katastrálnom území obce Makov, vlieva sa do rieky Váh pri Žiline a patrí do úmoria Čierneho mora. Celková dĺžka toku je 66,6 km, plocha povodia je asi 1 053 km².

Najvýznamnejšími prítokmi rieky Kysuca v katastri obce sú riečka Olešnianka tvoriaca západnú časť katastrálnej hranice a potok Bahaňa. Najväčší prítok dosahujú toky v území obce Staškov pri jarnom topení snehu v marci a apríli a tiež počas intenzívnych letných búrok v júni a v júli. V obci sa vyskytujú aj podmäčané slatinné lúky, na niektorých miestach

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA STAŠKOV NA ROKY 2022+

s prechodom do rašelinísk. Ich vznik podmienila voda, ktorá sa vplyvom nepriepustného podložia akumuluje v terénnych depresiách alebo v spodných častiach svahov.

Obrázok 13: Tok rieky Kysuca obcou Staškov

Prameň: <https://www.google.sk/search?q=poloha+obce+sta%C5%A1kov+na+mape+vo%C4%8Di+in%C3%BDm+obciam+v+okol%C3%A4D&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ei=1..>

1.4.4 Flóra a fauna obce Staškov

Charakter rastlinstva je ovplyvnený geologickým podloží, ktoré vytvára podmienky najmä pre acidofilnú vegetáciu, pričom územie patrí do oblasti Západokarpatskej kveteny. Klíma a nadmorská výška ovplyvňujú vegetáciu vertikálne, v oblasti je podhorského až horského charakteru. Podľa fytogeografického členenia Slovenska patrí územie obce Staškov do oblasti Západobeskydskej flóry.

Lesy tvoria krásny prírodný rámec obce Staškov a priam volajú turistov i cyklistov, alebo dokonca lyžiarov na bežkách, zdolať ich oblé hrebene. Väčšinu územia obce Staškov pokrývali v minulosti bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy, pričom lesnatosť bola takmer 100%, a to do nadmorskej výšky takmer 800 m n. m.. V súčasnosti najväčšiu plochu z lesných spoločenstiev zaberajú nepôvodné smrečiny. To sa pri výsadbe nových lesných spoločenstiev po ťažbe mení. Sadia sa zmiešané lesné porasty. Krovinná etáž v lesoch nie je vyvinutá, prípadne sú zastúpené ojedinele druhy ako napr. zemleň obyčajný, ostružina malinová, ostružina krovitá, lieska obyčajná, tmka obyčajná a pod.. V bylinnej etáži rastú predovšetkým kyslomilné druhy smrečín ako napr. brusnica čučoriedková, plúcnik tmavý, prvosienka vyššia, veternica hájna, jahoda obyčajná či slezinovka striedavolistá.

Na území obce rastú viaceré chránené a vzácne druhy rastlín, s ktorými sa môžeme stretnúť najmä v lesoch a na podmäčaných lúkach. Z takýchto druhov rastlín tu patria napr.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA STAŠKOV NA ROKY 2022+

vstavač mužský, plavún obyčajný, vemeník dvojlistý, kruštík širokolistý, bradáčik vajcovitý, prstnatec bazový, pavstavač hlavatý či prstnatec májový.

Priaznivé prírodné podmienky (najmä dostatok zrážok), veľké plošné zastúpenie lesov a dobrá zachovanosť niektorých lúk a pasienkov sú na území obce predpokladom pestrého spektra rôznych druhov lesných i lúčnych húb. K najbežnejšie a najčastejšie zbieraným hrihom patrí hrib smrekový, suchohrib hnedý, kozák brezový, kozák osikový, hrib zrnitohlúbikový či masliak obyčajný.

Živočíšne spoločenstvá majú na území obce Staškov charakter Západokarpatskej podhorskéj a horskej fauny. Na území obce teda dominujú lesné, lúčne a pasienkové spoločenstvá, ktoré osidlujú živočíšne druhy viazané na tieto biotopy. K pretváraniu týchto biotopov prispela najmä v poslednej dobe ľudská činnosť, ktorá mnohé pôvodné biotopy zničila, zmenila, alebo nahradila novými a živočíchy sa museli týmto zmenám prispôbiť. Na území obce sú zastúpené tieto biotopy: biotop lesov a krovin, biotop poli, lúk, pasienkov a kultúrnych poli, biotop stojatých a tečúcich vôd a biotop ľudských sídel.

Územie obce Staškov je o to významnejšie, že tvorí okrajovú hranicu rozšírenia mnohých vzácných a chránených druhov živočíchov, medzi ktoré patria napr. mlok obyčajný, skokan hnedý, užovka obojková, vlk dravý, medveď hnedý, vydra riečna či rôzne druhy drobných zemných cicavcov.

Príroda katastra obce Staškov skrýva iste ešte mnoho vzácných objavov pre botanikov. Ale ani jeden z milovníkov výletov, túr a vychádzok do prírody neobide sklamaný. Okrem duševného obohatenia si môže doniesť domov aj vitamíny v podobe lesných plodov a nazbierať si za hrst' liečivých bylín na čaj.

1.4.5 Ochrana životného prostredia

Na území okresu Čadca, na ktorom sa rozprestiera aj územie obce Staškov sa nenachádza žiaden národný park. Na jeho území sa nachádza chránená krajinná oblasť Kysuce, ktorá v okrese Čadca pozostáva z dvoch samostatných častí, a to západnej Javorníckej a východnej Beskydskej. Do beskydskej časti malou mierou zasahuje aj Chránené vtáčie územie Malá Fatra, ktoré je súčasťou NP Malá Fatra a Chránené vtáčie územie Horná Orava, ktoré je súčasťou Chránenej krajiny Horná Orava.

Na území okresu sa taktiež nachádza 16 maloplošných chránených území a 12 území európskeho významu. Celková plocha veľkoplošných chránených území je 552,10 km², čo je cca 72,6 % podiel na celkovej rozlohe okresu.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA STAŠKOV NA ROKY 2022+

Tabuľka 9: Maloplošné chránené územia v okrese Čadca

Kategória	Názov chráneného územia	Stupeň ochrany	Celková	Výmera (ha)	
				Ochranné pásmo	Z toho v okrese
Maloplošné chránené územia v okrese Čadca					
NPR	Malý Polom, Veľká Rača, Veľký Javorník	5	413,05	281,77	197
PR	Hričovce, Klokočovské skálie, Klubinský potok, Polková, Veľký Polom, Zajačkova lúka	5,4	84,71	-	-
PP	Bukovský prameň, Korniansky ropný prameň, Megoňky, Vojtovský prameň, Vychylovské prahy, Vychylovské skálie	5,4	27,46	-	0,03
CHA	Chmúra	4	0,41	-	-
Spolu v okrese			525,63	281,77	197,03

Zdroj: SAŽP

Vďaka zachovalým prírodným, krajinárskym a estetickým hodnotám bolo územie Beskyd Staškova začlenené do CHKO Kysuce. Účelom vyhlásenia je zveľaďovanie prírodných hodnôt a krajiny s rozptýlením osídlením, zabezpečenie optimálneho využívania územia so zreteľom na kultúrny, vedecký, vodohospodársky, ekonomický a zdravotno-rekreačný význam.

Najzachovalejšie časti prírody sú v zmysle zákona NR SR č. 287/1994 Zb. o ochrane prírody a krajiny vyhlásené za maloplošné chránené územia. V katastrálnom území obce Staškov nie sú vyhlásené prírodné rezervácie a prírodné pamiatky.

Pri zabezpečovaní primárnych a sekundárnych potrieb človeka veľmi často dochádza k narušeniu alebo k ničeniu prírody a celého životného prostredia. Človek nemá žiadne právo na ničenie diela, ktoré sám nevytvoril, má však povinnosť napraviť všetko to, čo za dlhé roky zničil, aby v dôsledku jeho konania nedošlo k ekologickej kríze, tzn. k extrémnemu stavu, pri ktorom dochádza k zrúteniu prírodných ekosystémov, k zlyhaniu zdrojov potravín, k vyčerpaniu zdrojov biosféry a nakoniec k zániku celých spoločenstiev vrátane človeka.

Základnou úlohou obce a jeho obyvateľov z hľadiska zabezpečenia trvalej prosperity je doceliť vysokú kvalitu základných zložiek životného prostredia - ovzdušia, vody, pôdy, horninového prostredia a organizmov, čoho predpokladom je minimalizácia negatívnych

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA STAŠKOV NA ROKY 2022+

vplyvov a garancia funkčných a efektívnych systémov na ich ochranu a využívanie, riadených štátnym i podnikateľským sektorom.

K vážnym poškodzovateľom životného prostredia patrí bez pochyb drastický úbytok lesných porastov, a to nielen na území obce, ale na celom území našej planéty. To má už dnes za následok nevyčísliteľné škody. Ťažba dreva zásadne mení krajinný ráz celej krajiny a aj samotné zloženie lesa. Ťažba dreva predstavuje nezvratný proces a zároveň jeden z najvážnejších zásahov a vplyvov na životné prostredie. Prirodzený les sa nedá ničím nahradiť, a aj napriek tomu sa v ťažbe a devastácii lesov naďalej pokračuje. Pri súčasnom tempe ťažby drevnej hmoty spolu s nadmerným znečisťovaním ovzdušia môžu lesy úplne zmiznúť z povrchu Zeme už za 50 až 90 rokov - stav prinajmenej alarmujúci. S tým súvisí úbytok spodnej vody, presušanie krajiny a nerovnomerne rozložená zrážková činnosť v území (striedanie dlhých suchých období s nárazovými búrkami). Porušenie malého vodného cyklu – nezadržanie vody k krajine „tam kde spadne“, bude mať pre obyvateľov planéty nenapraviteľné škody.

Kvalite životného prostredia neprispievajú chátrajúce hospodárske objekty, staré drevené prístavby a oplotenia, neupravené dvory, chátrajúce rodinné domy a veľké betónové plochy pre parkovanie aut v záhradách.

1.4.6 Kvalita ovzdušia

Obec Staškov leží mimo záujmov väčších priemyselných výrobcov. Z tohto dôvodu môžeme konštatovať, že v katastrálnom území obce sa nenachádza veľký znečisťovateľ ovzdušia. V súčasnosti sa stav ovzdušia obce zlepšil, čo je zrejme i pohľadom - samosprávy najmä v zimnom období už nie sú pri pohľade z vyvýšeného miesta zahalené do smogového oblaku. Najväčšími lokálnymi znečisťovateľmi ovzdušia sú kotle na tuhé palivo v rodinných domoch.

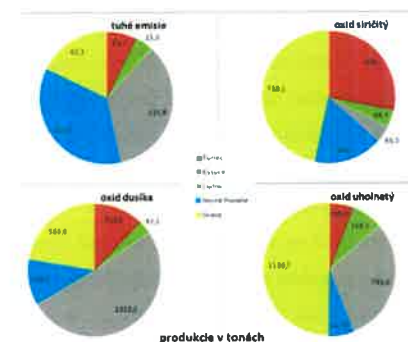
Pripojenosť bytových jednotiek (IBV a HBV) na plyn je v obci 11,94 %. Veľa týchto bytov, hlavne v rodinných domoch využíva iný spôsob zabezpečenia tepla a teplej vody, najmä tuhé paliva. Kúrenie elektrickou energiou vyžíva 9,28 % bytov a primárne kúrenie tuhým palivom využíva 77,23 % bytov. Do celkového množstva znečisťujúcich látok v ovzduší v obci výrazne prispieva presah z blízkyh priemyselných a ťažobných oblastí z Poľska a Českej republiky.

Celkovo môžeme konštatovať, že stav ovzdušia v rámci obce je uspokojivý s tendenciou sústavného znižovania nežiaducich faktorov. Najväčším znečisťovateľom ovzdušia v

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA STAŠKOV NA ROKY 2022+

zimnom období sú domácnosti, ktoré zabezpečujú svoje vykurovanie tuhými palivami. K devastácii životného prostredia prispievajú aj čierne skládky, nedoregulované vodné toky a samotní občania, ktorí sa podieľajú podstatnou mierou na vzhľade a estetike samotnej obce. Rozvinutím osvetly medzi občanmi sa časom môže zmeniť prístup k životnému prostrediu v rámci spomínanej obce.

Obrázok 14: Emisie základných znečisťujúcich látok ŽK v roku 2018

Zdroj: Datacube-statistics.sk, vlastné spracovanie, 2021

Významným krokom v oblasti životného prostredia na území obce je potreba intenzívnejšieho zavádzania obnoviteľných zdrojov energie, teda nefosílnych zdrojov energie, ktorých energetický potenciál sa trvalo obnovuje prírodnými procesmi alebo činnosťou ľudí. Ide o zdroje ako vodná energia, slnečná energia, veterná energia, geotermálna energia, biomasu vrátane všetkých produktov jej spracovania, bioplyn, skládkový plyn, plyn z čističiek odpadových vôd či biometán.

I keď sa alternatívne zdroje energie využívajú čoraz viac, a pre ich využitie máme v čase globálnych energetických kríz ako aj vojny na Ukrajine veľa relevantných dôvodov, ak ich výraznému masovejšiemu využívaniu zatiaľ nedošlo. Často sa pri alternatívnych zdrojoch energie stretávame s mnohými problémami a prekážkami, ktoré stoja v ceste v ich zavádzaní, či zvýšení využiteľnosti ich dostupného potenciálu. V tomto období je možnosť získania rôznych dotácií pre zavedenie využitia alternatívnych zdrojov energie pre obce aj domácnosti.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA STAŠKOV NA ROKY 2022+

1.4.7 Obehové hospodárstvo

Obce Staškov uskutočňujú mnohé aktivity pre zabezpečenie zberu triedenia a skládovania odpadov v území. Ku všetkým týmto aktivitám sa v poslednom období pridala nová výzva a to osвета v boji za nevytváranie odpadu.

Obec od roku 2015 do 2021 zvýšila množstvo vyzbieraného odpadu o 86,58 t. V prepočte na jedného obyvateľa sa zvýšilo množstvo odpadu z 211 kg/obyvateľa v roku 2015 na 243 kg/obyvateľa v roku 2021. Okrem zvýšenia samotného odpadu k tomu prispelo aj množstvo nových spôsobov zberu a množstvo edukačných aktivít vedúcich k zberu najmä separovaných komodít.

Tabuľka 10: Vývoj celkového objemu vyprodukovaného odpadu v obci Staškov

	2015		2017		2019		2021	
Obec	t	t/obyv.	t	t/obyv.	t	t/obyv.	t	t/obyv.
Staškov	570,58	0,211	549,63	0,203	606,90	0,224	656,60	0,243

Zdroj: Zber údajov

Z celkového vyprodukovaného odpadu v obci v roku 2015 bolo zmesového (netriedeného) komunálneho odpadu 66,21 %. V roku 2019 bolo množstvo zmesového komunálneho odpadu 70,52 % a v roku 2021 bol mierny pokles na 69,24 %. Množstvo vyseparovaného odpadu má len mierne stúpajúci charakter. Nie je to veľmi pozitívny trend (množstvo separovaného odpadu v roku 2021 bolo len 30,76 %), ktorý treba do budúca ešte výrazne zlepšiť. V európskej rámcovej smernici o dopadoch je záväzok, aby členské štáty do 2020 recyklovali 50 % komunálneho odpadu.

Obec Staškov odváža zmesový komunálny odpad na skládku firmy Kysucká skládka odpadov (TKO Semetěš).

Tabuľka 11: Vývoj vyprodukovaného zmesového komunálneho odpadu v obci Staškov

	2015		2017		2019		2021	
Obec	t	t/obyv.	t	t/obyv.	t	t/obyv.	t	t/obyv.
Staškov	377,80	0,1399	388,05	0,1437	428,76	0,1588	454,01	0,1682

Zdroj: Zber údajov

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA STAŠKOV NA ROKY 2022+

Ako príklad uvádzame prehľad množstva separovaného plastového odpadu v obci v priebehu posledných 7 rokov. Množstvo vyseparovaného plastového odpadu má neustále zvyšujúcu sa tendenciu, až 50% nárast vyseparovaných zložiek plastov od roku 2015 do roku 2021. Čo je na jednej strane dobre, že tento druh odpadu je zbieraný a separovaný, ale na druhej strane je potrebné zaviesť edukačné aktivity k obmedzovaniu nadmernej spotreby plastov.

Tabuľka 12: Vývoj vyseparovaných plastov v obci Staškov

	2015		2017		2019		2021	
Obec	t	t/obyv.	t	t/obyv.	t	t/obyv.	t	t/obyv.
Staškov	16,08	0,0059	16,55	0,0061	16,083	0,0059	33,41	0,0123

Zdroj: Zber údajov

Ďalším významným krokom v oblasti ochrany životného prostredia je realizácia mnohých aktivít na zvýšenie separácie a zhodnocovania odpadu. Obec Staškov má schválený projekt na výstavbu zberného dvora, čo bude v roku 2023 veľká investícia pre posilnenie možnosti separovania odpadu a jeho návratu do obehu.

1.5 Infraštruktúra

1.5.1 Dopravná infraštruktúra obce

Infraštruktúra je podmieňujúcim faktorom ekonomického a sociálneho rozvoja každej obce či mesta. Je tvorená predovšetkým technickou a sociálnou infraštruktúrou. Technická infraštruktúra je faktorom podmieňujúcim alokáciu podnikateľských subjektov a ich prosperitu. Rovnako dôležitý význam má aj z pohľadu obyvateľov obce, nakoľko determinuje vo významnej miere kvalitu ich života.

Obec Staškov má vybudovanú takmer kompletnú infraštruktúru. Obcou prechádzajú cesty II. a III. triedy, na ktoré sa napájajú miestne komunikácie. Mnohé komunikácie nachádzajúce sa na území obce si vyžadujú rekonštrukciu položením nového asfaltového krytu. Na zlepšenie bezpečnosti účastníkov cestnej premávky boli pozdĺž komunikácií na určitých úsekoch vybudované chodníky pre chodcov.

Hlavným cestným ťahom, ktorý vedie cez obec Staškov je cesta II/487 Makov - Čadca, ktorá vedie katastrom obce v dĺžke 3,0 km smerom do Rakovej s pokračovaním do okresného mesta Čadca. Tá zároveň tvorí hlavnú dopravnú os v regióne Horných Kysúc a smeruje k nápoju na diaľnici D3 a D2. Jej vlastníkom je ŽSK.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA STAŠKOV NA ROKY 2022+

Obec Staškov má vo svojej správe 30 km miestnych a účelových komunikácií. Na týchto cestách obec vykonáva zimnú i letnú údržbu.

Tabuľka 13: Cestná infraštruktúra v okrese Čadca v rokoch 2013 a 2021 (v km)

Okres Čadca	Rok 2013	Rok 2021
Cesty „E“ pre medzinárodnú premávku	32,132	30,906
Trasy „TEM“	31,871	33,139
Trasy „TEN-T“		32,251
Diaľnice	0,238	30,639
Rýchlostné cesty	0	0
Privádzajúce rýchlostných ciest	0	0
Cesty I. triedy	53,454	56,013
Cesty II. triedy	68,903	69,405
Cesty III. triedy	112,751	110,928

Okresom Čadca prechádza dopravný koridor základnej siete TEN-T, Balticko-jadranský koridor. Okresom Žilina prechádzajú dva dopravné koridory základnej siete TEN - T, Balticko-jadranský koridor a Koridor Rýn - Dunaj. Z hľadiska budúceho využitia polohového potenciálu je dôležitým faktorom jeho vhodné napojenie na diaľnicu D3 a modernizovanú železničnú sieť.

V okrese Čadca bolo v roku 2021 evidovaných 41 707 aut so spaľovacím motorom a 235 s elektrickým prípadne hybridným motorom. V okrese Žilina bolo v roku 2021 evidovaných 91 089 aut so spaľovacím motorom a 1086 s elektrickým prípadne hybridným motorom. V porovnaní počtu aut na jedného obyvateľa bolo v okrese Čadca 0,48 aut/obyvateľ, v okrese Žilina 0,57 aut/obyvateľ a v rámci celého Žilinského kraja to bolo 0,52 aut na obyvateľa v roku 2021.

Tabuľka 14: Počet osobných automobilov a motorových vozidiel evidovaných v okresoch CA a ZA marec 2021

Okres/región	Spaľovací motor		elektr.+hybrid			koef. spalovacie/e+h	
	Osobné	Motorové	Osobné	Nákladné	Motorové	Osobné	Motorové
ZA	72 816	91 089	1 082	4	1 086	67,00	84,00
CA	33 845	41 707	234	1	235	144,64	177,48
ŽSK	285 005	359 319	2 775	10	2 785	102,70	129,02

Zdroj: Štatistický úrad Slovenskej republiky

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA STAŠKOV NA ROKY 2022+

Obec má aj železničné prepojenie s mestom Čadca jednokoľajovou neelektrifikovanou traťou č. 128 Čadca - Turzovka - Makov.

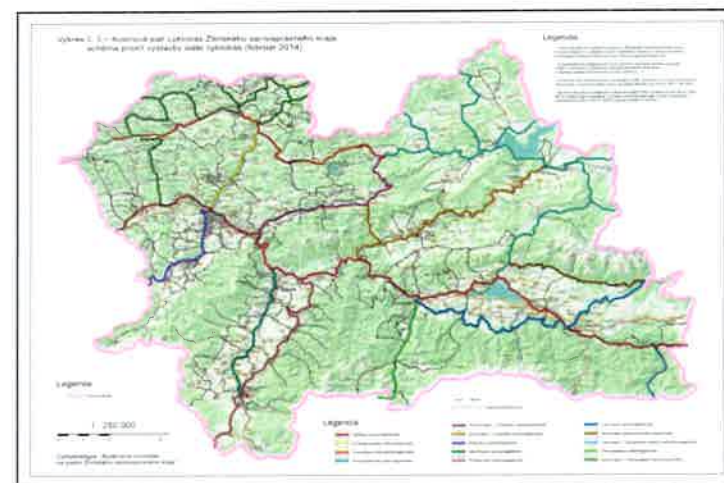
Obcou vedú linky autobusovej hromadnej dopravy spájajúce okresné mesto Čadca s mestom Turzovka až do obce Makov a linky Staškov – Olešná - Klokočov – Turzovka.

Mnohé z miestnych komunikácií, ako sme už vyššie spomínali, nevyhovuje potrebám obyvateľov a je nutné, aby sa na ich rekonštrukciu vynakladalo viac finančných prostriedkov. Obec Staškov plánuje v jednotlivých častiach obce riešiť aj stav pešej dopravy, nakoľko neustále sa zvyšujúci nárast automobilovej dopravy predstavuje priame riziko pre chodcov.

V Žilinskom kraji je vyznačených vyše 2500 km cykloturistických trás, čo je zatiaľ najviac medzi krajinami v SR. V súčasnosti nie sú v obci vybudované samostatné cyklocesty. Na realizácii tejto siete obec pracuje. V obci prebieha červenoznačená turistická cyklo trasa - Cyklomagistrála.

Obec Staškov sa podieľa aj na príprave výstavby cyklochodníka Strieborná Kysuca. Jeho dobudovaním sa zvýši turistická atraktivita obce, regiónu, vytvoria sa príležitosti pre aktívny oddych, šport, ale aj zníži počet účastníkov cestnej premávky na štátnej ceste II/487.

Obrázok 15: Kostrová sieť cyklotrás ŽSK

Zdroj: ŽSK

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA STAŠKOV NA ROKY 2022+

1.5.2 Technická infraštruktúra

Elektrifikácia obce

Obec je zásobovaná elektrickou energiou, ktorú zabezpečuje Stredoslovenská energetika, a. s.. Rozvod elektrickej energie je technologicky riešený vzdušným káblovým systémom po betónových stĺpoch, ktorý zabezpečuje dodávku elektriny na štandardnej úrovni. V niektorých lokalitách dochádza k nežiaducemu poklesu napätia z dôvodu väčšej vzdialenosti od situovaných trafostaníc. Tento nedostatok sa musí riešiť výstavbou zahusťovacích trafostaníc, resp. osadzovaním väčších transformačných jednotiek. Z hľadiska prepojení energetických sústav Slovenska na európsku sieť je územie sídla dotknuté zámerom výstavby ZVN 2 x 400 kV.

Verejné osvetlenie v obci

Verejné osvetlenie je základným prvkom bezpečnosti v každej obci. Obec Staškov má síce centralizované osídlenie, kde žije prevažná väčšina trvalo bývajúcich obyvateľov a malá časť žije v odľahlejších častiach. Hoci tie slúžia prevažne chalupárskemu osídleniu, taktiež je potrebné zabezpečovanie služieb verejného osvetlenia. Obec Staškov má 8 samostatných svetelných obvodov a približne 700 samostatnými svetelnými bodmi. Prevažná väčšina svietidiel je umiestnená na stĺpoch Stredoslovenskej energetiky, len malá časť je umiestnený na vlastných stĺpoch.

Obec Staškov v roku 2016 realizovala výmenu vyše 400 svietidiel a v rokoch 2017-2018 druhú etapu rekonštrukcie verejného osvetlenia. Tým vymenila všetky svetlá za svietidlá spĺňajúce najnovšie normy na osvetlenie komunikácií - moderné, energeticky úsporné svietidlá s nulovými svetelnými emisiami.

Pošta, telekomunikačná sieť a miestny rozhlas na území obce

V obci Staškov je zriadená poštová prevádzka v centre obce. Prevádzka pošty zabezpečuje podávaciu službu a dodávanie zásielok poštovými doručovateľmi, organizačne patria pod Regionálne poštové centrum (RPC) Žilina.

Obec Staškov telefonicky prislúcha do primárnej oblasti Žilina. Obec je pokrytá cez verejných slovenských mobilných operátorov Orange Slovensko, Slovak Telekom a O2, ktorých počet sa rozrástol o ďalšieho mobilného operátora: 4ka. Pokrytie signálom telefónnych

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA STAŠKOV NA ROKY 2022+

operátorov je dostatočné, okrem koncových osád v smere na štátne hranice. Vývoj služieb a technológií elektronických komunikácií smeruje k intenzívnejšiemu využívaniu internetových služieb aj v obci. Tento trend je však podmienený dostupnosťou používateľského obsahu a aplikácií, výkonnosťou sietí, šírkou pásma, rýchlosťami prístupu a úložnými kapacitami.

Miestny rozhlas je vedený vo všetkých častiach obce po drôte a v odľahlejších častiach vzdušným signálom. Rozhlasová ústredňa je umiestnená v budove obecného úradu. Na území obce z časti prebehla a je naplánovaná ďalšia rekonštrukcia a modernizácia miestneho rozhlasu s využitím najmodernejších technológií.

Taktiež v snahe zvýšenia technickej úrovne miestneho rozhlasu, jeho adresnosti a hlásenej informácie či oznamu, obec má službu odosielania hláseného oznamu formou SMS priamo do mobilného telefónu svojich občanov.

Kamerový systém obce je inštalovaný pre kontrolu centra obce, základnej školy, materskej školy, Kronerovho rodného domu a ihriska. Jeho prevádzka je riešená nahrávaním záznamu.

Plynofikácia v obci

Náročným cieľom, ktorý sa podarilo naplniť, bola plynofikácia, ktorá začala v roku 1999, pričom plynofikovaná je takmer celá obec. Plynofikácia mala pozitívny vplyv na stav životného prostredia v obci, nakoľko sa znížil podiel popolu zo spaľovania uhlia z komunálneho odpadu. Zemný plyn je totiž zo všetkých fosílnych palív pre životné prostredie najpriateľnejší, pretože neprodukuje kyslíčniky sýry, pevné častice a emituje aj omnoho menej NO_x a CO₂. Samotná plynofikácia však má vplyv na zmenu zloženia komunálneho odpadu (mierny nárast papiera, plastov a pod.). Prevádzkovateľom plynovodu je Slovenský plynárenský priemysel a.s..

Z celkového počtu trvale obývaných bytov podľa SODB z roku 2021 bolo bytov napojených na plynové kúrenie 43,52 %. V roku 2011 bolo napojených bytov 67,12 %. Je to spôsobené čiastočne odpájaním sa domov od plynu a zmenou ich palivovej základne na staršie tuhé palivo alebo novšie elektrické a tepelné čerpadlá. Kúrenie tuhým palivom využíva v obci až 43, 63 % domácností. Vykurovanie elektrickou energiou využíva 9,97 % domácností. Alternatívne energie využíva menej ako 1% domácností obce.

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA STAŠKOV
NA ROKY 2022+**

Tabuľka 15: Základné údaje o bytoch v obci v roku 2021

Obec	Staškov	
Bytov spolu	903	
Vykurovanie: (% / počet)		
plyn	43,52	393
elektrina	9,97	90
pevné palivo	43,63	394
s vodovodom v byte: (% / počet)		
zo spoločného zdroja	72,09	651
z vlastného zdroja	25,14	227
mimo bytu	0,33	3
bez vodovodu	0,55	5
Byt s kanalizáciou: (% / počet)		
prípojka na kanalizačnú sieť	63,82	538
domáca čistička odpadových vôd	2,02	17
Septik, žumpa	31,32	264
bez kanalizácie	1,9	16

Zdroj: SODB 2021

1.5.3 Vodovod na území obce

V obci Staškov je vybudovaná komplexná vodovodná sieť, avšak nájdú sa aj domácnosti, ktoré ako zdroj vody využívajú naďalej vlastné studne. To, že v obci Staškov je väčšina domácností napojená na verejný vodovod má výrazný vplyv aj na kvalitu života obyvateľov v nej žijúcich, ako aj pre prípadnú alokáciu firiem v obci, pre ktoré je dispozícia pitnej vody z verejnej vodovodnej siete nevyhnutnou podmienkou.

V rokoch 1983 až 2003 prebiehala výstavba skupinového vodovodu Nová Bystrica - Čadca - Žilina. Voda na územie makovskej doliny je dopravovaná po trase skupinového vodovodu Žilina, časť Severozápad v celkovej dĺžke prívodného potrubia takmer 58 km. Od

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA STAŠKOV
NA ROKY 2022+**

roku 2010 sa pitná voda privádza prívodným potrubím do obcí Horných Kysúc - Raková, Zákopčie, Staškov, Olešná, Podvysoká, Dlhá nad Kysucou, Turzovka, Korňa, Vysoká nad Kysucou, Makov, Svrčinovec, Čierne, Skalité.

Obrazok 16: Grafická schéma skupinového vodovodu a obecných vodovodov

Zdroj: SEVAK - Severoslovenské vodárne a kanalizácie, a.s.

V okrese Čadca a jeho okolí sa nachádzajú územia s významnou prirodzenou akumuláciou povrchových a podzemných vôd, čo dokladuje vyhlásená CHVO Beskydy a Javorníky, ktorá sa sčasti rozkladá aj na území okresu Čadca. Na území okresu sa tiež nachádza už spomínaná vodárenská nádrž Nová Bystrica s kapacitou 1030 l/s.

1.5.4 Kanalizačná sieť na území obce

Odkanalizovaniu a úrovni čistenia odpadových vôd (bohatých na organické látky, zlúčeniny dusíka a fosforu) obec venovala značnú pozornosť. V obci Staškov bola v roku 2010 dokončená výstavba kanalizačnej siete v rámci realizácie projektu „Dodávka pitnej vody a odkanalizovanie Horných Kysúc“. Nová úprava zákona o vodách totiž stanovuje povinnosť odvádzať odpadové vody z aglomerácií verejnými kanalizáciami. Vypúšťanie komunálnych odpadových vôd a organicky znečistených priemyselných odpadových vôd do povrchových vôd je podľa spomínaného zákona možné až po ich minimálne dvojstupňovom čistení (v mechanicko-biologických čističkách odpadových vôd - ČOV). Na území obce sa nachádza zberač

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA STAŠKOV NA ROKY 2022+

Olešná - Staškov v celkovej dĺžke 4,1 km, pričom počet ČSOV na tomto úseku je dva. Celková dĺžka kanalizačnej siete v obci Staškov je 9,5 km.

Používanie kanalizácie v meste Čadca historicky siaha do 50 - 60. rokov dvadsiateho storočia. Z dostupných archívnych dokumentov vyplýva, že odpadové vody boli odvádzané z niekoľkých ulíc do potoka Rieka a následne do rieky Kysuca, bez ich čistenia. Intenzívnejšie sa budovaniu kanalizácie a čisteniu odpadových vôd začali kompetentní venovať po roku 1960. Po vzniku štátneho podniku Severoslovenské vodárne a kanalizácie v roku 1970 sa postupne realizoval rad investičných akcií, ktoré napomáhali k postupnému zlepšovaniu situácie v tejto oblasti. Očakávanie verejnosti sa v značnej miere naplnilo ukončením stavby Dodávka pitnej vody a odkanalizovanie Horných Kysúc v roku 2010.

V rámci realizácie projektu „Dodávka pitnej vody a odkanalizovanie Horných Kysúc“ v priebehu rokov 2006 - 2010 boli teda vybudované nové kanalizačné zberače Zákopčie - Raková, Olešná - Staškov, Podvysoká - Raková, Skalité - Čadca, mestská časť Milošová - Čadca a mestská časť Čadečka - Čadca. Zároveň boli vybudované nové kanalizácie v obciach Raková, Zákopčie, Staškov, Olešná, Podvysoká, Skalité, Čierne, Svrčinovec, mestské časti Milošová a Čadečka a Čadca s čistením odpadových vôd na ČOV Čadca.

V predmetných obciach boli vybudované stokové siete, ktoré zabezpečujú odvedenie splaškových odpadových vôd kanalizačnými zberačmi Zákopčie - Raková a Olešná - Staškov do kanalizačného zberača Podvysoká - Raková do existujúceho zberača Raková - Čadca a následne do ČOV Čadca. Kanalizačný zberač Skalité - Čadca odvádzá splaškové odpadové vody zo stokových sietí obcí zo Skalitskej doliny do kanalizácie v Čadci a do ČOV Čadca.

V roku 2021 bolo na verejnú kanalizačnú sieť pripojených 63,82 % domácností obce. Septik alebo žumpu využívalo 31,32 % domácností. Vlastnú čističku odpadových vôd malo iba 2,02 % domácností obce Staškov.

Tabuľka 16: Základné údaje o vybudovanej kanalizačnej sieti v obciach

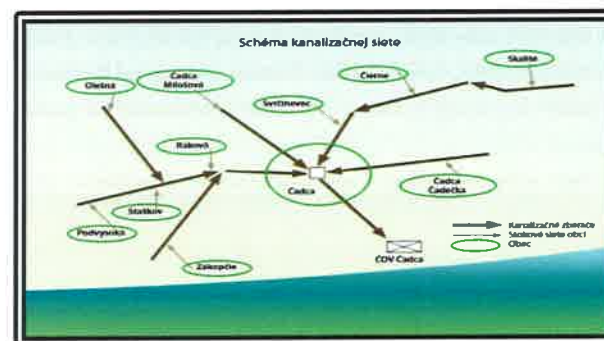
úseky kanalizačnej siete	dĺžka / km	počet ČSOV
zberač Zákopčie - Raková	3,5	1
kanalizácia Raková	14,4	1
kanalizácia Zákopčie	5,5	1
zberač Olešná - Staškov	4,1	2

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA STAŠKOV NA ROKY 2022+

kanalizácia Staškov	9,5	0
kanalizácia Olešná	5,2	0
zberač Podvysoká - Raková	5,7	6
kanalizácia Podvysoká	5,5	3
zberač Skalité - Čadca	19,9	7
kanalizácia Skalité	19,1	4
kanalizácia Čierne	17,2	1
kanalizácia Svrčinovec	8,5	1
zberač Milošová - Čadca	5,4	1
kanalizácia Milošová	7,3	2
zberač Čadečka - Čadca	7,4	0
kanalizácia Čadečka	9,3	1
kanalizácia Čadca	8,9	3

Prameň: SEVAK - Severoslovenské vodárne a kanalizácie, a.s..

Obrázok 17: Schéma skupinovej kanalizačnej siete Čadca - ČOV Čadca

Prameň: SEVAK - Severoslovenské vodárne a kanalizácie, a.s..

1.5.5 Cintorín a cintorínske služby v obci Staškov

V obci Staškov sa nachádza 1 cintorín o rozlohe 12 597 m². Momentálna obsadená kapacita je 1141 hrobových miest a jedna hrobka. Súčasťou cintorína je dom smútku postavený v roku 1991. Obec plánuje rozšírenie cintorína a dobudovanie urnového múru a záchytného parkoviska.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA STAŠKOV NA ROKY 2022+

1.6 Sociálna stabilita

Sociálna charakteristika obce Staškov sa odvíja od sociálnej politiky štátu a regiónu, od štruktúry obyvateľstva, demografického vývoja, úrovne zamestnanosti a pracovných príležitostí v obci i v jej širšom okolí. Od toho závisí aj úroveň sociálnej odkázanosti niektorých skupín obyvateľstva. Sociálnu situáciu v obci Staškov koriguje výkon originálnych kompetencií miestnej samosprávy.

1.6.1 Sociálne služby na území obce

Sociálne služby sú jednou z foriem sociálnej pomoci pre ľudí v nepriaznivej sociálnej situácii. Štát prostredníctvom nich podporuje sociálne začlenenie občanov a uspokojovanie sociálnych potrieb ľudí v nepriaznivej sociálnej situácii.

Sociálne služby v obci Staškov sú rozvinuté na nižšej úrovni. V súčasnej dobe sa v obci nenachádza žiadne zariadenie danej skupiny občianskej vybavenosti. Demografický potenciál obce Staškov však vypovedá o postupnom starnutí obyvateľstva. V nasledujúcom období sa predpokladá nárast obyvateľstva poproduktívneho veku, preto je potrebné uvažovať o vytvorení potrebných zariadení pre staršie obyvateľstvo.

Kostru sociálnych služieb v okrese Čadca zabezpečovaných pobytovou formou tvoria štyri zariadenia v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK, z toho tri domovy sociálnych služieb a zariadenia pre dospelých, jeden domov sociálnych služieb a špecializované zariadenie, ktorých objekty sa nachádzajú v Čadci, Čadci - Horelici, Čiernom, Vysokej nad Kysucou a Oščadnici.

Obec Staškov neposkytuje terénnu sociálnu službu - opatrovateľskú službu.

Tabuľka 17: Počet miest v zariadeniach sociálnych služieb pre seniorov v okresoch ŽSK

Počet miest v zariadeniach sociálnych služieb pre seniorov	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Čadca	200	195	188	184	180	277	275	318	311	313
Kysucké Nové Mesto	115	62	84	39	31	72	67	63	63	31
Žilina	46	154	112	183	241	272	296	298	303	349

Zdroj: e-ÚC, vlastné spracovanie

Zdravotnícke služby obyvateľom obce poskytujú ambulancie lekárov - nachádzajú sa tu 2 ambulancie všeobecných praktických lekárov pre dospelých a ambulancia zubného lekára.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA STAŠKOV NA ROKY 2022+

V obci absentuje ambulancia všeobecného lekára pre deti a dorast. Lekárske služby obyvateľom obce dopĺňa aj lekár.

Vyššie zdravotnícke služby zabezpečuje poliklinika v Turzovke a ambulancie v Čadci a Oščadnici. Nemocničnú starostlivosť obyvateľom obce Staškov - Kysucká nemocnica s poliklinikou v Čadci a Fakultná nemocnica s poliklinikou v Žiline.

1.6.2 Bývanie a služby občanom obce

Vzhľadom na dobrú polohu obce a jeho dopravnú dostupnosť (železničné a autobusové spojenie) v kombinácii s občianskou vybavenosťou (materská škola, základná škola) i so všetkými svojimi pozitívami, obec poskytuje dobré podmienky na život a bývanie. V roku 2021 podľa výsledkov SODB bolo na území obce 803 trvalo obývaných domov. Celkový počet obývaných bytov bol 903 (bytov v rodinných domoch bolo obývaných 823) a v 15 bytových domoch (bytov v bytových domoch bolo obývaných 52). Nová bytová výstavba formou IBV aj HBV bola v obci kontinuálne realizovaná. Prevládajúcou formou bytovej výstavby v obci je individuálna bytová výstavba. Na území obce samozrejme nezaostáva ani výstavba bytových domov. Oproti roku 2001 stúpol celkový počet bytov v obci približne o 13 %. Záujem o bytové domy pretrváva najmä u mladšej časti obyvateľstva. Obec plánuje postaviť nový bytový dom s 19 bytmi v centre obce. Obec má vytipovanú lokalitu pre IBV Pod Kykulou (projekt 2. etapy).

V záujme vyhovieť mladším, ale aj starším obyvateľom obce a zvýšiť možnosti bývania tých, ktorí z rôznych príčin a dôvodov nemajú záujem o individuálnu bytovú výstavbu, sa ukazuje viac ako potrebné. V rámci Slovenska má najviac nájomných obecných bytov s počtom 1 092 okres Žilina (poradie v rámci Slovenska 3). V okrese Čadca je počet nájomných obecných bytov iba 309. Tu sa ukazujú dva smery – výstavba nájomných obecných bytov a výstavba developerských bytových domov, čo prichádza do úvahy v základných sídelných jednotkách.

Tabuľka 19: Domová a bytová výstavba v obci v roku 2001 a 2021

Obec	Staškov	
Počet	2001	2021
Počet domov celkom	739	843
trvale obývané domy	606	803
bytové domy	3	15

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA STAŠKOV
NA ROKY 2022+**

bytové domy v %	0,5	1,78
Celkový počet bytov spolu	894	903
byty v RD	732	823
byty v BD	18	52

Zdroj: Štatistický úrad Slovenskej republiky - SODB 2001, 2021

1.7 Identita a sebestačnosť

1.7.1 Kultúra na území obce

Kultúra - to nie sú len súbory, knihy, či kultúrne domy, ale predovšetkým dosiahnutá úroveň vzdelanosti, výchovy a prostredie, v ktorom ľudia žijú a naplňajú zmysel svojho života. Kultúra ako taká je časťou sociálnych vzťahov v každej spoločnosti. Môžeme povedať, že ide o dodržiavanie kultúrnych tradícií, hodnôt a zvykov regiónov, miest či obcí. Pomocou kultúrnych akcií môže každá obec, ale i mesto, podporovať u ľudí kreativitu, prípadne nadobúdanie hodnôt nielen k svojej obci či mestu, ale aj medzi ľuďmi navzájom.

Kultúrny život a kultúrne podujatia v obci Staškov sa väčšinou sústreďujú do kultúrneho domu, prípadne na pódium nachádzajúce sa na námestí v prípade potreby.

K prejavom kultúrneho života obce Staškov bez pochyb patrí aj ľudový kroj, ľudová pieseň, tradičné hudobné nástroje, zvykoslovie a nárečie. Môžeme povedať, že Kysuce sú oblasťou, kde sa udržal ľudový odev najdlhšie. Jednou z príčin bola pomerne veľká vzdialenosť jednotlivých obcí od priemyselného a kultúrneho centra a obmedzené pracovné príležitosti. Ženy pracovali doma na poliach a muži sa v drvivej väčšine zamestnávali ako drevorubači či fumaní pri zväžaní dreva.

Najrozšírenejším folklórnym prejavom v minulosti bola ľudová pieseň. Jej prvé formy vznikali spontánne pri poľných prácach, pri ľudových slávnostiach a rodinných sviatkoch. Boli verným obrazom života ľudí a prostredia, v ktorom vznikali a ďalej sa tradovali. Podstatná časť piesní sa funkčne viaže na zvyky ľudí, ktoré sa opakovali počas roka. Spevné tradície sa viazali na fašiangy, stavenie májov, jánske ohne, svadby, krštenie, na činnosť pri pastve či pri muzike. V obci aj v súčasnosti pôsobia folklórne súbory a skupiny, ktoré zachovávajú tradičné piesne.

Medzi najvýznamnejšie kultúrne podujatia v obci Staškov patrí: stávanie a váľanie mája, Divadelný predvečer Kronerovho pohára, hodové slávnosti, varenie guláša, spoločné slávenie

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA STAŠKOV
NA ROKY 2022+**

Silvestra, tradičné stretnutie detí s Mikulášom, Deň úcty k starším, Deň matiek, detský karneval, a mnoho ďalších podujatí.

Každoročne vydáva obec Staškov Kalendár plánovaných podujatí, z ktorého si každý obyvateľ či návštevník obce môže vybrať podujatie blízke jeho srdcu.

Kultúrne spolky v obci Staškov

Divadelný súbor Staškovan

O tom, že divadlo má v obci Staškov dlhoročnú tradíciu, hovorí aj školská kronika. V nej sa uvádza, že prvé divadelné predstavenie zahrala pre verejnosť staškovská mládež už v roku 1922. Išlo o divadelnú hru „Kamenný chodníček“ od Ferka Urbánka, ktorá bola odohraná na javisku, ktoré tvorili dosky položené na sudoch. Hra zožala u obecnstva veľký úspech, preto sa zánietení ľudia pustili do nácviku ďalších hier.

S krátkymi prestávkami sa divadlo vyvíjalo ďalej. Stalo sa tak, že v priebehu roku videli obyvatelia obce viaceré divadelné predstavenia, o ktoré sa zaslúžila mládež vo vlastnej réžii a učiteľia oboch škôl v Staškove, čím založili tradíciu, ktorá aj napriek krátkym odmlkám pokračuje vďaka ochotným ľuďom v obci Staškov dodnes.

Divadelný krúžok, ktorý v priebehu rokov prešiel viacerými obmenami a prestávkami, bol obnovený opäť po roku 1945, kedy „ľudia srdcom oddaný divadlu“ predviedli hru „Páva“.

Divadelný súbor vtedy pracoval pri Osvetovej besede v Staškove.

V roku 1966 obec Staškov navštívil herec Jozef Kroner, rodák z obce, ktorý podnikol obyvateľov, aby udržiavali živú divadelnú tradíciu, a tak na činnosť predchádzajúceho ochotníckeho súboru nadviazal dnešný divadelný súbor Staškovan. Súbor začínal s estrádnymi pásmami, neskôr začal nacvičovať divadelné hry. Už niekoľko rokov funguje divadelný súbor Staškovan pod vedením Mgr. Jozefíny Poláčikovej, ktorá vyberá väčšinou divadelné hry s dedinskou tematikou s cieľom zachovať tradície a poukázať na ľudovú múdrosť, zvyky, piesne a uchovanie si materinskej reči.

Legendárnou hrou súboru Staškovan je divadelná hra Kubo, ktorú preslávil Jozef Kroner a ktorej filmové spracovanie patrí k zlatej klasike slovenského filmu.

Kým v minulosti začínali herci a ľudia zapálení pre divadlo v hostinci na doskách provizórne položených na sudoch, dnes môžu obyvatelia obce a jej návštevníci sledovať divadelné vystúpenia a vystúpenia ochotníkov na javisku v Kultúrnom dome Jozefa Kronera.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA STAŠKOV NA ROKY 2022+

Obec Staškov je jednou z mála slovenských dedín, kde sa divadlo hrá dodnes. Súbor sa s prestávkami podarilo zachovať a prezentuje sa s tradičnými hrami, aj modernými inscenáciami.

Folklórna skupina Staškovanka a jej predchodcovia

Korene folklóru na Staškove treba hľadať dávnejšie pre oficiálnym dátumom vzniku folklórnej skupiny Staškovanka v roku 1974 pod vedením Márie Kaličiakovej. Prvopočiatky folklóru v tej najzákladnejšej forme môžeme nájsť v zápisoch v školskej kronike z roku 1935.

Folklórna skupina v roku 2014 oslávila 40. výročie svojej existencie. Za toto obdobie nacvičila a prezentovala množstvo zvykoslovných pásiem, ktoré predstavujú všedný život, ale aj rôzne významné životné udalosti obyvateľov v minulosti. Boli to predovšetkým zvyky súvisiace so životnými medzníkmi ako boli napr. krst či svadba.

Ako roky ubiehali, tak aj folklórna skupina sa menila a vyvíjala. Pribudlo viac členov - muži, mládež či harmonikár. V júni 2007 Staškovanka vyhrala celoslovenskú súťaž v kategórii speváckych skupín Košiciach. V roku 2009 FS Staškovanka vydala CD s názvom „Z jednej strany Staškova“, kde naspievala trávnicie ľúbostné i veselé piesne. Súbor vystúpil v roku 1998 aj v slovenskej televízii. V duchu Vianoc nahrali CD „Kysucké Vianoce“, ktoré pokrstila skupina z Rakovej „Bakuľa“.

Toho času vo folklórnej skupine pracuje 24 členov pod vedením Jarky Hrtúsovej a Marty Vahančíkovej. Každoročne sú favoritmi pri zahájení futbalového turnaja o pohár Jozefa Kronera. Súbor väčšinou účinkuje v obci pri slávnostných príležitostiach, avšak nezabúda ani na občanov Staškova umiestnených v domovoch sociálnych služieb. Každoročne im pred Vianocami spríjemnia čas Vianočnými koledami.

Informácie o ľudových zvykoch a piesňach získava FS od starších ľudí a pamätníkov. Námety do pásiem nachádzajú najmä vo zvykoch a obyčajach obce Staškov.

Za uplynulých štyridsať rokov absolvovala folklórna skupina Staškovanka množstvo programov, ktorých počet sa pohybuje v niekoľko stovkách a sú stále schopní a ochotní šíriť a prezentovať krásu staškovského folklóru.

Mažoretky Staškov

„Tanec, ktorý vychádza zo srdca je ozajstné umenie“

Kružok mažoretiek „Karameliek a Margarétiek“ vznikol a začal pracovať v školskom roku 2002/2003 pri základnej škole v Staškove. Založili ho traja nadšenci pre mažoretkový šport, a to pani Sabelová, Latková a Kubošková. Celá základňa sa rýchlo rozrástla o ďalšie dievčatá a za krátky čas boli obsadené všetky vekové kategórie.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA STAŠKOV NA ROKY 2022+

V prvom roku sa prihlásilo 32 dievčat vo veku od 6 do 12 rokov. V ďalších rokoch vzrástol počet dievčat, ktoré prejavili záujem venovať sa mažoretkovému športu a pohyboval sa v rozmedzí od 50 do 62 dievčat vo veku od 5 do 18 rokov. S počtom dievčat sa postupne zvyšoval aj počet skupín. Dievčatá začali nacvičovať nielen choreografie s paličkou, ale aj so strapcami. So svojimi choreografiami sa postupne začali zúčastňovať rôznych súťaží, prehliadok, vystúpení i rôznych iných akcií. V roku 2003 sa krúžok stal členom Asociácie mažoretkového športu Slovensko.

Mažoretky Karamelky a Margarétky absolvovali počas svojej existencie množstvo vystúpení aj iných akcií. Pravidelne sa zúčastňovali rôznych prehliadok mažoretiek a súťaží nielen na Slovensku, ale aj v zahraničí. Počas svojej existencie získali na súťažiach viackrát popredné umiestnenia. Boli to zlaté, strieborné aj bronzové medaile v rôznych kategóriách.

Každoročne súťažili a súťažia na Majstrovstvách Slovenska v mažoretkovom športe. Tri krát si odtiaľ priniesli zlatú medailu a titul „Majster Slovenska“. Niekoľko krát aj druhé a tretie miesto. Šesťkrát boli nominované na Majstrovstvá Európy, kde jedenkrát získali tretie miesto a titul „Druhý vicemajster Európy“. Dvakrát sa zúčastnili súťaže European Grand Prix v mažoretkovom športe, kde jedenkrát získali zlatú medailu.

Za celé obdobie svojej činnosti získali mažoretky viaceré ocenenia, ktoré ich dostali do širokého povedomia verejnosti. Úspechy mažoretiek neprišli samé. Stoja za nimi pravidelné nácviky, sústredenia a mimoriadne prípravy hlavne počas víkendov. Ešte aj v súčasnej dobe mažoretkový šport oslovuje všetky vekové kategórie od najmenších detičiek z materskej škôlky, až po dospelé dievčatá, ktoré sa tomuto športu spravidla venujú už ako trénerky. Na všetkých mažoretkových vystúpeniach dievčatá vzorne reprezentovali a reprezentujú nielen obec Staškov, Kysuce, ale ja celé Slovensko.

Spolok rodákov Jozefa Kronera

Spolok rodákov Jozefa Kronera je občianske združenie založené 24. júla 2008, pričom meno slávneho rodáka má spolok vo svojom názve so súhlasom Zuzany Kronerovej, spoluzakladateľky spolku. Jeho hlavným cieľom je zachovanie a rozvoj kultúrneho a duchovného dedičstva v Staškove - rodisku Jozefa Kronera. K činnosti spolku bez pochyb patrí vytváranie a realizácia pamätných a kultúrnych miest pre úctu a vďaka významným osobnostiam obce Staškov, resp. svetovým osobnostiam s výrazným kultúrnym a duchovným vplyvom pre Slovensko, podieľať sa na vytváraní kultúrneho a estetického vzhľadu obce či vydavateľská a publikačná činnosť súvisiaca s históriou i súčasnosťou obce Staškov.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA STAŠKOV NA ROKY 2022+

Od svojho vzniku spolok zrealizoval tri projekty nadregionálneho významu, ktoré podporil publikačnou činnosťou. Projekt Bronzové súsošie a Park Jána Pavla II. a Matky Terezy realizoval v spolupráci s farnosťou Staškov v rokoch 2008 - 2010.

Jeden z jeho hlavných cieľov je propagovať fenomén staškovského rodáka, Jozefa Kronera. V súčinnosti s obcou Staškov sa spolku podarilo zrekonštruovať rodný dom Jozefa Kronera a vytvoriť v ňom pamätnú izbu. V rokoch 2011 až 2013 zorganizoval sochárske sympóziom Úsmevy geniálneho klauna a vytvoril tak Chodník Jozefa Kronera - prírodnú expozíciu dubových plastík na motívy 12 filmových a divadelných rolí herca.

Toto občianske združenie je apolitickým záujmovým združením a jeho aktivity sú nasmerované predovšetkým k pozdvihnutiu duchovných hodnôt - kultúry, tvorivosti, úcty, spolupatričnosti a hrdosti na svoje rodisko. V súčasnosti má spolok 24 členov.

1.7.2 Cestovný ruch v obci

Cestovný ruch je odvetvie zahŕňajúce súbor činností zameraných na cestovanie a následný pobyt, ktorý je uskutočňovaný spravidla vo voľnom čase, ako aj na s nimi spojené služby, najmä ubytovanie a stravovanie. Je jedno z najrýchlejšie sa rozvíjajúcich odvetví a tvorí významnú časť hospodárstva. Je medzirezortným odvetvím, ktoré priamo zasahuje do sféry hospodárstva, priemyslu, obchodu a služieb, financií, dopravy, regionálneho rozvoja, kultúry, zdravotníctva, vzdelávania, športu, ochrany ŽP, lesného a vodného hospodárstva, pôdohospodárstva, zamestnanosti a pôsobnosti samospráv. Je preň typické, že kým väčšina iných odvetví sa zaoberá relatívne úzkym segmentom svojej pôsobnosti po vertikálnej osi, charakter cestovného ruchu je taký, že spája aj rôzne odvetvia po horizontálnej osi. Zahŕňa teda viaceré problémy, ktoré možno riešiť len spoluprácou zameraných ľudí, inštitúcií a samospráv.

Za medziročným poklesom cestovného ruchu bola v predchádzajúcich rokoch pandémia COVID 19. Najvyšší pokles celkovej návštevnosti oproti roku 2019 v cestovnom ruchu zaznamenali aj turisticky najatraktívnejší kraj, medzi ktoré patrí Žilinský kraj (pokles až o 22 %). I keď región Kysuce je z hľadiska cestovného ruchu regiónom bohatým na prírodné krásy, tradície a históriu s veľkým potenciálom pre svoj ďalší rozvoj, má v rámci kraja najmenej rozvinutý cestovný ruch. Podiel regiónu Kysúc na tržbách cestovného ruchu v Žilinskom kraji v roku 2020 bol iba 2,13 %. V roku 2019 sa región podieľal 3,6 % na celkovom počte návštevníkov v ŽSK. V roku 2010 sa ubytovacie zariadenia na Kysuciach podieľali 9,6 % na celkovom počte ubytovacích zariadení v ŽSK, avšak v roku 2019 podiel predstavoval len 8,1 %. K mier- nemu poklesu došlo aj v roku 2020. ŽSK sa v roku 2019 na celkovom počte návštevníkov

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA STAŠKOV NA ROKY 2022+

Slovenska podieľal 20,45 %. Počet prenocovaní v obci bol ovplyvnený najmä pandémiou Covid - 19 (roky 2020 - 2021).

Cestovný ruch obce Staškov využíva svoju vlajkovú loď, a to rodisko Jozefa Kronera, ktorému sú venované mnohé pamiatky a podujatia. Okrem tohto fenoménu sa obec snaží zvýšiť pozornosť na prírodné pamiatky a turistiku, napr. plánovanou stavbou vyhliadkovej veže.

Tabuľka 20: Počet prenocovaní v obci Staškov (podľa výberu dane z ubytovania)

Obec Staškov	2017	2018	2019	2020	2021
počet	745	629	1527	970	578

Zdroj: Zber údajov

Obec Staškov má veľmi dobré podmienky a predpoklady pre rozvoj cestovného ruchu. Na jej území sa nachádzajú viaceré prírodné zvláštnosti, ku ktorým bez pochýb patrí prameň Zimná voda nachádzajúci sa v závere Náučného chodníka Jozefa Kronera či prameň čistej horskej vody, ktorý vyviera pod Kaplnkou sv. Anny v Jelitove.

Aj keď obec Staškov nemá v pravom slova zmysle vybudované stredisko pre zimné a letné športy, jej obyvatelia i návštevníci si prídu na svoje. Ubytovacie kapacity, reštauračné služby a najmä uchované tradície pre poskytovanie rekreačných služieb zabezpečujú mnohé podnikateľské subjekty z oblasti cestovného ruchu ako napr. Penzión Veselka, Penzión Kovox či Penzión Skalovka. V zimnom období si na svoje v obci prídu aj bežkári, ktorý využívajú na bežkovanie aj Náučný chodník Jozefa Kronera.

Obec Staškov je v súčasnosti využívaná na rekreačné účely prevažne formou chalupárstva. Zároveň je aj východiskom pre turistické výlety po značkových trasách, pretože kataster obce sa vyznačuje zachovalou prírodou, rozsiahlymi lesmi a lúkami.

Každodenná rodinná rekreácia je sústredená do súkromných záhrad, ktorých funkcia sa bude postupne meniť z hospodársko-pestovateľskej na pohybovo-rekreačnú, s rastúcim podielom zelene. Pre víkendovú rekreáciu návštevníkov a turistov je možné odporučiť výlet po Turisticko-náučnom chodníku Jozefa Kronera, a tak spoznať krásnu prírodnú scenériu obce Staškov. Ukončenie 16 km dlhého Náučného chodníka Jozefa Kronera ústi pri Kaplnke v Olešnianskom klíne na Murinkovom vrchu (slovensko-českom pomedzí), ktorá má viac ako 80 rokov. V súčasnosti obec navštevujú aj zahraniční turisti, väčšinou ako hostia jednotlivých

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA STAŠKOV NA ROKY 2022+

rodín, ktorí sa zaujímajú predovšetkým o sakrálne stavby, ako je kaplnka, kostol či križová cesta.

Pre spropagovanie cestovného ruchu obec Staškov vydala viaceré typy a druhy propagačných materiálov a rozmiestnila v katastri obce informačné tabule s turistickými mapami. Jednou z možností ako obyvateľom obce, a predovšetkým jej návštevníkom ešte viac priblížiť túto malebnú obec, by bolo možno aj zriadenie informačnej kancelárie.

Obec Staškov má šancu zapojiť sa do subsystému rekreácie a turistiky Horných Kysúc za predpokladu realizovania investičných akcií, ktorými sa podporí predovšetkým rodinná rekreácia, uzdravovacie pobyty v prírode, chalupárstvo, agroturistika, cykloturistické a turistické služby či zimné bežkovanie.

Turisticko-náučný chodník Jozefa Kronera

Turisticko-náučný chodník Jozefa Kronera je takmer 16 km dlhý náučný chodník prechádzajúci najkrajšími pamätihodnosťami a prírodnými zákutiami obce Staškov vedúci k hranici s obcou Horní Lomná. Náučný chodník Jozefa Kronera sa nachádza 7 km od okresného mesta Čadca.

Chodník vedie z centra obce okolo rodného domu Jozefa Kronera, kaplnky Nepoškvrneného počatia Panny Márie na Grúni, vyhlídkami na región Horné Kysuce, prechádza okolo kaplnky sv. Anny v Jelitove, až k turistickému posedu, k chránenému prameňu pitnej vody na Zimnej vode a pokračuje ku kaplnke v Kline. Chodník, ktorého súčasťou je aj detské ihrisko s altánkom blízko základnej školy, vybudovala obec v roku 2014. Nesie meno najslávnejšieho a obyvateľmi obľúbeného staškovského rodáka Jozefa Kronera.

Chodník Jozefa Kronera

Spolok rodákov Jozefa Kronera pripravil projekt sochárske sympóziá pod názvom „Úsmevy geniálneho klauna“. Dvanásť plastik na motívy dvanástich filmov a divadelných hier vytvorilo dvanásť akademických sochárov zo Slovenska. Uskutočnili výber námetov z filmovej, televíznej a divadelnej tvorby tak, aby reprezentovali široký záber rôznorodých postáv pre rôznorodé publikum a zahŕňali v sebe veselé i dramatické úlohy, domácu i zahraničnú tvorbu, dospelého i detského diváka. Preto sa vo výbere okrem Pacha, Sváka Ragana, Matúša Pagáča, či Kuba, objavil aj profesor Poležajev, doktor Galén, Tóno Brtko, Martin Pichanda z Tisícročnej včely, málo známy, ale vysoko cenený Georg Henych z bulharského filmu Ty, ktorý si na nebesiach, nezabudnuteľný Tojvje z muzikálu Fidlikant na streche, či obľúbený ujo Doremiľák z televízneho seriálu My sme malí muzikanti.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA STAŠKOV NA ROKY 2022+

Viac ako kilometrový okružný chodník, na ktorom sú umiestnené vytvorené plastiky, vedie ponad rodný dom známeho herca Jozefa Kronera po kopci Grapa. Scenériu umeleckých diel dotvára sama príroda. Umelci svoje emócie zhmotňovali do 3,5 m dlhých a takmer 70 cm hrubých dubových kmeňov.

Rodný dom Jozefa Kronera

Dom, v ktorom sa narodil významný slovenský herec Jozef Kroner bol postavený v roku 1914 a slúžil ako strážny dom pre železničnú trať. Po roku 1990 bol dom zrekonštruovaný a prenajatý na rekreačné účely. Nájomca však dom využíval veľmi zriedka a tak začala stavba postupne chátrať a stala sa útočiskom bezdomovcov a terčom vandalov. Železnica ako vlastník prestala vykonávať akékoľvek udržiavacie práce a technický stav domu sa veľmi zhoršil. Zatekajúca strecha a nefunkčná izolácia proti vode spôsobili poškodenie nosných konštrukcií a vznik viacerých trhlin v murive.

Vedenie obce Staškov v snahe zachrániť chátrajúci domček vstúpilo do jednaní so zástupcami Železníc Slovenskej republiky, dalo vypracovať projektovú dokumentáciu na jeho rekonštrukciu a po dlhých peripetiách sa podarilo v máji 2010 odkúpiť za prijateľnú cenu dom do majetku obce Staškov.

Obecné zastupiteľstvo sa rozhodlo domček zrekonštruovať svojpomocne s využitím miestnych živnostníkov a nadšencov, ktorí boli ochotní nezištne pomôcť.

Práce na rekonštrukcii sa začali v júli 2010. Z pôvodnej stavby ostali iba obvodové múry bez stropu, krovu a strechy. Celková hodnota rekonštrukcie a vybavenia interiéru bola vo výške 43 667,89 eur. Taktiež bolo dokončené podkrovia domu a urobené úpravy okolia domčeka.

O obnovu schátralého domčeka sa okrem obecného úradu pričínili aj Spolok rodákov Jozefa Kronera. Interiérové vybavenie z veľkej časti poskytla dcéra Jozefa Kronera, herečka Zuzana Kronerová, a to najmä osobné veci, ktoré patrili jej slávnemu otcovi.

Obec Staškov slávnostne sprístupnila verejnosti zrekonštruovaný rodný dom svojho rodáka herca Jozefa Kronera a v ňom zriadenú pamätnú izbu dňa 19. novembra 2011 za prítomnosti jeho dcéry, herečky Zuzany Kronerovej, synovca, herca Jána Kronera a maliarky Zuzany Vaňousovej- Kronerovej. Všetkým sa tak podarilo vytvoriť z rodného domčeka Jozefa Kronera atraktívnu múzejnú expozíciu, navštevovanú slovenskými aj zahraničnými turistami.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA STAŠKOV NA ROKY 2022+

Galéria Zuzany Vaňousovej - Kronerovej

Nachádza sa v starom kultúrnom dome v Staškove. Bola otvorená v roku 2022. Starý kultúrny dom odkúpil a rekonštruoval Spolok rodákov Jozefa Kronera, ktorý aj galériu spravuje. Galéria nesie meno po staškovskej rodáčke Zuzke Vaňousovej – Komerovej, známej slovenskej maliarke, sestre herca Jozefa Kronera. V časti galérie je inštalovaná stála výstava jej diel. Druhá časť galérie je pripravená ako priestor pre výstavy sympózií a diela mladých umelcov.

Pútnické miesto Staškov - kaplnka sv. Anny v Jelitove

Kaplnka sv. Anny je na Kysuciach aj v širšom okolí známym pútnickým miestom. Kaplnka stojí obklopená kysuckými lesmi. Neďaleko nej vyviera prameň, pričom vode, ktorá z neho vyviera pripisujú mnohé ozdravné účinky.

Kaplnku postavili staškovskí veriaci v roku 1937 namiesto drevenej kaplnky z roku 1888, ktorá tam stála predtým. V roku postavenia murovanej kaplnky sa na sviatok sv. Anny 26. júla konala púť zo Staškova do Jelitova, ktorá založila tradíciu púti ku jelitovskej kaplnke.

Kaplnka je zasvätená matke Panny Márie - sv. Anne, ktorá je zároveň aj patrónkou matiek, manželiek, orodovníčkou za požehnanie dieťaťa a šťastný pôrod, čo v sebe nesie určitú symboliku. Podľa kresťanskej ikonografie býva svätá Anna zobrazovaná v dlhých šatách, s hlavou zahalenou závojom. K jej atribútom patria kniha ako symbol učenosti a múdrosti (učí Panu Máriu) alebo ľalia ako odkaz na nepoškvrnenosť Panny Márie.

Okolo kaplnky sa nachádza kalvária zobrazujúca sedem bolesti Panny Márie, tzv. Krížová cesta siedmich bolestí Panny Márie. Každá bolesť je znázornená olejomalbou v bohato zdobenom ráme, vloženom do murovaného výklenku, ktoré sú postavené v polkruhu okolo kaplnky, ku ktorej vedie dlhé schodisko.

Ľudia okrem pokoja v krásnom prírodnom prostredí kaplnky vyhľadávajú predovšetkým prameň čistej horskej vody, ktorá pod ňou vyteká. Táto voda je nevýslovne chutná a v horúcich dňoch osviežujúca. Areál kaplnky je upravený, sú v ňom umiestnené viaceré lavičky na oddych a rozjímanie. Súčasťou areálu je aj verejná knižnica - budka s knihami, ktoré si môžu ľudia požičať, vymeniť, prípadne do ktorej môžu vložiť doma nepotrebnú knižku. Kaplnka je súčasťou 16 km dlhého Náučného chodníka Jozefa Kronera.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA STAŠKOV NA ROKY 2022+

Kaplnka Nepoškvrneného počatia Panny Márie

Kaplnka Nepoškvrneného počatia Panny Márie bola postavená len nedávno, ale jej pomyselná história siaha už do roku 1869. Mariánsku kaplnku posadenú medzi cestami do Staškova a do Olešnej, v blízkosti rieky Kysuce, postavili staškovskí veriaci.

V roku 1908 bola však pre slabé základy úplne zničená kaplnka obnovená z pevného materiálu. Avšak na jeseň v roku 1980, keď mal štát zámer rozširovať cestu do obce Olešná, kaplnku zbúrali, lebo stála v ceste. O tomto čine neexistujú žiadne dokumenty, ale kaplnka v srdciach veriacich stále žila a žije.

Preto pri príležitosti 400-ročnice obce Staškov sa obecný úrad spoločne s farským úradom a obyvateľmi obce podujali svojpomocne vystavať novú kaplnku, zasvätenú Panne Márii, ktorá je umiestnená len niekoľko metrov vzdušnou čiarou od miesta, kde stála pôvodná kaplnka. Nová kaplnka bola slávnostne požehnaná počas osláv 400. výročia obce dňa 13. septembra 2014. Stojí nad obcou a riekou Kysucou, v krásnom prírodnom prostredí, tesne vedľa náučného chodníka, vedúceho Staškovom až ku hranici k Horní Lomnej.

Lokalitu, ktorú pre jej postavenie vybrali, nie je náhodná. Kaplnka stojí na malom kopčeku, je ideálnym miestom odpočinku aj duchovného zážitku každého pútnika.

Kaplnka v Kline Blahoslavenej Panny Márie Ustavičnej pomoci

Kaplnka v Kline stojí v lese v katastrálnom území obce Olešná, v tesnej blízkosti hranice so Staškovom, preto ku nej v minulosti aj dnes chodia pútnici z obce Staškov. Murovaná kaplnka v lese má vyše osemdesiat rokov. V súčasnosti je pútnickým miestom na trase turisticko-náučného chodníka, tesne pred jeho vrcholom na hranici s českou obcou Horní Lomná.

O kaplnke Blahoslavenej Panny Márie Ustavičnej pomoci sa traduje príbeh: „*že počas prechádzky Dr. Vladimíra Nárožného s manželkou a so svojou dcérou, ktorá bola takmer slepá, sa napila vody zo studničky. Po chvíli sa jej zrak natoľko zlepšil, že už nemusela používať lupu.*“ Na znak vďaka dal menovaný postaviť túto kaplnku. Postavil ju v roku 1932.

Púť a sv. omša sa koná v kaplnke každoročne na sviatok sv. Petra a Pavla, kde sa stretávajú rodiny i susedia z oboch strán hraníc.

Kostol Navštívenia Panny Márie

Z obecnej kroniky sa dozvedáme, že v roku 1796 so vznikom samostatnej farnosti Staškov bol postavený prvý kostol z dreva a stál priamo oproti terajšiemu kostolu z kameňa. Kostol bol postavený z nákladov obce uprostred dediny na malom vršku v blízkosti rodinných

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA STAŠKOV NA ROKY 2022+

domov. Celá stavba bola z dreva, nemala murované základy, prázdne miesta medzi brvami boli obité doskami a strechu pokrývali šindle. Drevený kostol bol dlho bez veže. V tých časoch bola obec veľmi chudobná, dokonca až tak, že bolo treba požičať zvon z Čadce, aby sa mohla využívať novopostavená veža.

V roku 1844 drevenú faru zbúrali a v roku 1876 postavili terajší kostol a starú faru. V roku 1870 na žiadosť veriacich maďarské ministerstvo poverilo stavbou nového kostola najvyššieho župana Vojtecha Adalberta Vankcheima.

Farský kostol, dominanta obce, zasvätený Navštíveniu Panny Márie je neogotická stavba, kde uprostred oltára je obraz slovenského maliara Jozefa Božetecha Klemensa už z roku 1875. Veriacich, ale i pútnikov z blížšieho i vzdialenejšieho okolia priláka každoročná púť na sviatok sv. Anny ku kaplnke Svätého Križa v miestnej časti Jelitov.

Pred kostolom sa nachádza unikátne bronzové súsošie Jána Pavla II. a Matky Terezy. Súsošie z bronzu zadal vyrobiť Spolok rodákov Jozefa Kronera. Bronzové súsošie je vyhotovené v mierne nadživotnej veľkosti a obklopuje ho park rovnomenného názvu.

Železničiarске múzeum

Nachádza sa v bývalej budove železničnej zastávky v Staškove. Spolok rodákov Jozefa Kronera, ktorý múzeum spravuje, pripravil stálu expozíciu „Ako to videl Jozef Kroner“. Je to malé múzeum, necelých 40 m². Sú tu vystavené artefakty zozbierané z Kysúc a zapožičané z Múzejno- dokumentačného centra ŽSK v Bratislave. Exponáty pochádzajú z obdobia prvej polovice 20. storočia.

1.7.3 Šport a voľnočasové aktivity na území obce

Šport predstavuje prostriedok rozvoja osobnosti, upevňuje zdravie človeka a je prostriedkom trávenia voľného času a ako jedna z mála oblastí života ľudí má v spoločnosti svoje historicky definované postavenie. Obec sa nachádza v miernom podnebnom pásme so štyrmi ročnými obdobiami, ktoré umožňujú obyvateľom vykonávať rôzne športové a rekreačné aktivity počas celého roka.

Zo športových zariadení je v obci okrem telocvične a jej areálu vybudovaný Športový areál s futbalovým ihriskom s plochou 10 500 m² a celkovou plochou areálu 28 100 m². Vybudované sú aj šatne, tribúna, sociálne zariadenie a pomocné ihrisko.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA STAŠKOV NA ROKY 2022+

Futbalový klub Slávia Staškov

Hlavným športovým fenoménom v obci Staškov bol a je futbal. Aj preto sa najväčšia časť športovej histórie obce viaže k nemu. Pred vojnou a po vojne úzko spolupracovali tri susedné obce - Olešná, Staškov a Podvysoká. Nebolo tomu inak v športe a futbale, keď veľa hráčov z Olešnej a Podvysokej hrávalo za Staškov. Spojivom obci bolo aj ihrisko, ktoré bolo na kamenci na mieste dnešného ihriska a prakticky na hranici troch už spomínaných obcí.

Futbalový klub Slávia Staškov je občianskym združením, ktorý prevzal štafetu po svojom predchodcovi TJ Slávia Staškov. Založený bol 20. júna 1994. Od toho času sa v jeho vedení vystriedalo množstvo ľudí. Momentálne výbor tvoria predseda, tajomník, tréneri, vedúci družstiev a správca budovy štadiónu.

Po športovej stránke má Futbalový klub Slávia Staškov 4 družstvá, pričom každá zodpovedá jednej vekovej stránke a všetky spadajú pod Stredoslovenský futbalový zväz so sídlom v Banskej Bystrici.

A - mužstvu sa v sezóne 2011/2012 podaril historický úspech a po 32 rokoch sa prebojoval z 1. triedy Oblastného futbalového zväzu Kysúc do V. ligy SsFZ, skupiny A, kde sa počas svojej premiérovej sezóny držali na popredných priečkach.

Družstvo dorastu Futbalového klubu Slávia Staškov účinkuje de facto v najvyššej súťaži, v III. Lige SsFZ, skupiny Sever. Vekovo je toto družstvo registrované ako U-19.

Mladší žiaci sú dlhodobí účastníci III. ligy SsFZ, skupiny A. V rámci súťaže fungujú ako dvojčky: starší žiaci U-15 (do 15 rokov) a mladší žiaci U-13 (do 13 rokov). V súčasnej dobe dosahujú družstvá futbalového klubu najlepšie športové výsledky v celej histórii futbalu v obci Staškov.

Na tom, že futbal v obci Staškov si drží svoj štandard má veľkú zásluhu starosta obce, ktorý je tomuto športu naklonený, pozná jeho problémy a plne ho podporuje, nemožno obísť ani obecné zastupiteľstvo a sponzorov, ktorí ho podporujú či už materiálne alebo finančne.

Kultúrno-športové podujatie: Kronerov pohár

Futbalový turnaj o Pohár Jozefa Kronera je každoročný, celodenný futbalový turnaj hraný na počesť a spomienku člena činohry SND v Bratislave a predovšetkým staškovského rodáka Jozefa Kronera. Je jedným z najväčších a najznámejších turnajov v kraji. Má 50-ročnú tradíciu, založený v roku 1972 Ladislavom Jurgom a Jozefom Vyhníarom s pomocou rodáka Jozefa Kronera, ktorý ho každý rok poctil svojou osobnou účasťou.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA STAŠKOV NA ROKY 2022+

Hráva sa vždy druhú júlovú nedeľu a zúčastňujú sa jej FK Slávia Staškov a 3 pozvané tímy. Turnaj je veľkou udalosťou nielen v obci Staškov, ale v celom okolí, o čom svedčí aj vysoká účasť a skvelá nálada počas celého trvania turnaja, na ktorom si prídu na svoje všetci - od tých najmenších až po pamätníkov vzniku tohto turnaja.

Kronerov pohár v posledných rokoch obec Staškov organizuje ako dvojdnové športové a kultúrno-spoločenské podujatie s viacerými sprievodnými podujatiami, kde si naozaj vyberie každý návštevník, bez ohľadu na vek. V roku 2015 sa konal už v poradí 44. ročník tohto kultúrno-sportového podujatia.

Dobrovoľný hasičský zbor Staškov - DHZ Staškov

Už 90 rokov píše Dobrovoľný hasičský zbor v obci Staškov svoju históriu. DHZ Staškov bol založený 14. júna 1924. Nie je to dlhá doba v histórii národa, ale v období pôsobenia organizácie je to obdobie, počas ktorého prešla radom premien, až dospela do stavu, kedy môže prostredníctvom členov vyvíjať činnosť i v dnešnej modernej spoločnosti.

DHZ obce Staškov tvorili obce Staškov, Olešná a Podvysoká. V roku 1936 mal DHZ 26 členov a vlastnil dve ručné striekačky, ktoré ťahali kone. V roku 1932 si obec Staškov postavila hasičské skladište z dreva a osamostatnila sa od ostatných obcí.

Veľmi významným historickým momentom pre DHZ Staškov bolo v 50. rokoch vybudovanie hasičského domu. V roku 1958 sa obec zapojila do celookresnej socialistickej súťaže, kde získala 1. miesto a za dobrú prácu dostala obec požiarne auto „Erena“, pričom zbor mal v tomto období už 60 členov. Na skvalitnenie a sprofesionalizovanie činnosti DHZ bola v decembri 1985 zakúpená Avia.

Po roku 1989 nastali pre činnosť DHZ nielen v obci Staškov, ale i na celom Slovensku ťažké časy. Nedostatočné financovanie DHZ, zastaraná technika a zlá sociálna situácia spôsobili, že množstvo dobrovoľných hasičských zborov na Slovensku zaniklo. Staškovský DHZ i vďaka húževnatej práci a ochote vedenia DHZ a jej jednotlivých členov prekonal toto ťažké obdobie a nezanikol.

DHZ Staškov sa vysporiadal s ďalšou veľmi ťažkou úlohou, keď v roku 2000 stratil priestory na svoju činnosť. Len vďaka húževnatej práci a mnohým hodinám ako i nemalej finančnej podpore jeho členov, ktorí na dobrovoľných brigádach a v spolupráci s obcou, zrekonštruovali priestory bývalej kotolne pod obecným úradom. Zaujímavosťou je, že tieto priestory niekoľko rokov predtým, ako ich získali, zachránili pred požiarom.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA STAŠKOV NA ROKY 2022+

V posledných rokoch aktivita členov DHZ stále rastie. Zúčastňujú sa na rôznych súťažiach, či už okresných alebo okrskových i o putovný pohár. DHZ v obci Staškov, v okrsku a v okrese dosahuje veľmi dobré výsledky a úspechy v rôznych súťažiach, na ktorých si družstvá hasičov (muži, dorastenci, žiaci) počinajú veľmi dobre. Najväčším úspechom je umiestnenie v súťaži v požiarom útoku „Slovenský Super Pohár 2013“, na ktorom sa zúčastnili iba víťazi regionálnych líg celého Slovenska, teda tí najlepší z najlepších z celého Slovenska. Hasiči zo Staškova v silnej konkurencii nesklamali a prekvapili pekným piatym miestom z 38 zúčastnených družstiev.

Výpočet činností, ktoré vykonáva DHZ Staškov pre obec a jej obyvateľov a ďalšie inštitúcie je rozsiahly. Tvorí ich predovšetkým pomoc pri likvidácii požiarov. Nezastupiteľnú činnosť má zbor aj pri povodniach, ktorých počet v poslednom čase narastá. Pomáhajú odčerpávať vodu z pivníc domov, pri čistení odvodňovacích kanálov, ochraňujú mosty pred naplaveninami kmeňov a stromov.

DHZ tiež zasahuje pri snehových kalamiach, členovia pomáhajú odstraňovať sneh zo striech či pomáhajú pri sprejazdňovaní ciest. Nezastupiteľnú úlohu majú pri preventívnych protipožiarnych akciách ako aj činnosťou protipožiarnych hliadok, aby hľadali riziká a pomáhali predchádzať požiarom.

DHZ spolupracuje s obcou i v kultúre - pri stavaní mája, váľaní mája, organizovaní fašiangov a plesov. Členovia družstva sa zúčastňujú i na cirkevných obradoch farnosti obce Staškov ako sú stráž pri Božom hrobe a púť ku kaplnke do Jelitova. S farským úradom DHZ spolupracuje pri stavebných a udržiavacích prácach na kostole a jeho okolí. DHZ úzko spolupracuje aj s Centrom voľného času v Staškove, kde zabezpečuje krúžky a voľnočasové aktivity pre mladých, čím získava a vychováva mladú generáciu pre pokračovanie v dobrovoľnej činnosti DHZ. V súčasnosti má DHZ Staškov 70 členov.

Významné športové podujatia v obci: Turistický pochod po trase Turistického náučného chodníka Jozefa Kronera, futbalový turnaj a Hasičská súťaž o pohár starostu obce.

1.7.4 Identita regiónu a regionálny produkt

V obci pôsobí len niekoľko regionálnych producentov.

Väčšina poľnohospodárskej pôdy sú trvalé trávnaté pozemky, ktoré sa využívajú na kosenie. Sú v nájme poľnohospodárskeho družstva, ktoré ich kosí. Menšia časť územia je obhospodarovaná maloroľníkmi, zväčša jednotlivými rodinami vlastiaci malé poľnohospodárske pozemky.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA STAŠKOV NA ROKY 2022+

Ostatná časť pôdy sú lesné pozemky, ktoré sú obhospodarované niekoľkými lesnými združeniami a spoločnosťami. Neustálym problémom je zvoz vyťaženej drevnej hmoty, ktorý poškodzuje miestne a účelové komunikácie.

1.7.5 Združenia a záujmové spolky na území obce

Obec je členom Organizácie cestovného ruchu Kysuce (OCR Kysuce), ktorá sa združuje mestá a obce Kysúc spolu s neziskovými a podnikateľskými subjektami pre propagáciu a rozvoj cestovného ruchu na Kysuciach. Obec nepatrí do žiadnej miestnej akčnej skupiny.

Spolková činnosť

Neoceniteľnú pomoc pri kultúrnom a spoločenskom živote v obciach poskytujú spolky rôzneho zamerania: Zväz postihnutý civilizačnými chorobami, Klub dôchodcov a

Slovenský zväz záhradkárov

Základná organizácia Slovenského zväzu záhradkárov

Základná organizácia Slovenského zväzu záhradkárov v obci Staškov bola založená v roku 1963. Počet členov pri jej založení bolo 25. Táto organizácia bola založená na základe dobrovoľných členov, ktorých počet postupne narastal. V 90. rokoch nastal útlm a počet členov organizácie poklesol. Napriek tomu organizácia pokračuje naďalej a podarilo sa jej priviesť do svojich radov aj nových členov.

Boli to prví priekopníci, ktorí začali šíriť rozvoj záhradkárstva v obci Staškov. V roku 1970 bol dôsledne spracovaný plán práce a pravidelná schôdzková činnosť organizácie.

Výbor organizácie zabezpečoval kvalitný sadbový materiál, ovocné a okrasné dreviny a organizácia začala konať výstavy ovocia a zeleniny, pričom najväčšia z nich sa konala v roku 1978. O rok neskôr sa uskutočnila aj prvá súťaž viazania a aranžovania kvetín.

Staškovskí záhradkári uzavreli družobnú činnosť so základnou organizáciou Českého zväzu záhradkárov vo Frýdlante nad Ostravicí, neskôr v čase po rozdelení Československej republiky pokračovala v družobnej činnosti so základnou organizáciou záhradkárov Podvysoká. V tomto období venovala organizácia zvýšenú starostlivosť na odbornú a osvetovú činnosť, konali prednášky, inštruktáže, odborné zjazdy a spoločenské podujatia.

Jubilejný rok 2000 priniesol pre organizáciu vyhotovenie vlajky. V roku 2001 nadviazala organizácia družobnú spoluprácu aj so susednou obcou Raková. Členovia orientovali svoju brigádnicú činnosť na ochranu a tvorbu životného prostredia v okolí rieky Kysuce, tvarovanie ovocných drevín okolo kostola a farskej budovy, školy a materskej školy.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA STAŠKOV NA ROKY 2022+

Spolu s Úniou žien usporadúvajú výstavy ovocia a zeleniny, výšiviek a detských výtvarných prác. V roku 2002 okrem záhradkárskej činnosti výbor značnú časť činnosti venoval budovaniu vlastnej muštárne.

Medzi hlavné činnosti základnej organizácie Slovenského zväzu záhradkárov v obci Staškov patrí viesť a usmerňovať činnosť členov záhradkárskeho zväzu, spolupráca s družobnými organizáciami, organizovanie výročných členských schôdzí, usporadúvanie odborných školení pre členov ZO SZZ v oblasti pestovania a ochrany ovocia, spolupráca s obecným úradom v Staškove či príprava a organizovanie výstav ovocia a zeleniny.

Základná organizácia Slovenského zväzu záhradkárov je dobrovoľnícka organizácia, a preto finančné prostriedky na svoju činnosť získava z príspevkov svojich členov, organizovaním brigád a z prevádzkovania muštárne, ktorá sa nachádza pri obecnom úrade.

Spoločenstvo bývalých urbáristov Staškov - pozemkové spoločenstvo

História urbáriátu siaha až do obdobia, keď sa v Uhorsku vyznačovali sessedie - usadlosti - dediny a pre jednotlivé obce a panstvá sa vypracovávali urbáre. Urbár sa dá voľne preložiť ako mestská pozemková kniha zaznamenávajúca poddanskú pôdu, ktorej vlastníkom bol zemepán a držiteľom urbárny sedliak. Inými slovami je to teda súpis celkovej poddanskej pôdy a stanovenie povinnosti poddaných voči zemepánovi.

Urbárske spoločenstvo v Staškove podľa záznamov z valných zhromaždení často investovalo veľké finančné čiastky do obecných prospešných aktivít, napr. na kúpu kostolných zvonov, opravu obecného mosta, dobrovoľnému hasičskému zboru na stavbu strážnice, hasičskú motorovú striekačku či na výstavbu kaplnky v Jelitove a mnohé ďalšie.

Hlavnou náplňou práce výboru urbáriátu je hospodárenie s majetkom spoločenstva v zmysle platných zákonov. Naďalej napomáha finančne rôznym organizáciám v obci a občanom v núdzi, napr. venoval finančný dar na opravu strechy základnej školy.

V decembri 2013 valné zhromaždenie rozhodlo o preregistrácii spoločenstva na pozemkové spoločenstvo s právnu subjektivitou v zmysle Zákona č. 97/2013 Z. z.. Urbárske pozemky v obci Staškov majú súčasnú hodnotu 47,4 ha lesa a 196 m² sú trvalé trávnaté porasty. Nachádzajú sa v časti Staškov - Jelitov, pod cestou, ktorá vedie do osady za Bahaňou. Spoločenstvo má v súčasnosti 555 členov, celkový počet podielov spoločnej nehnuteľnosti je 2342,97 podielov. Spolu 113,43 podielov doteraz neidentifikovaných spoluvlastníkov zastupuje štát prostredníctvom Slovenského pozemkového fondu.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA STAŠKOV NA ROKY 2022+

Slovenský zväz protifašistických bojovníkov

Slovenský zväz protifašistických bojovníkov je občianskym združením pôsobiacim na území Slovenskej republiky. Je historickým a právnym nástupcom po Československom zväze protifašistických bojovníkov, ktorý vznikol v roku 1955. Členom Československého zväzu protifašistických bojovníkov sa mohol stať len priamy účastník boja za národnú slobodu, držiteľ osvedčenia 255/46.

Na takomto základe vznikla v roku 1946 základná organizácia v obci Staškov, ktorá mala v tomto období 80 členov. V boji proti fašizmu sa z obce Staškov na rôznych frontových bojiskách a SNP zúčastnilo 52 obyvateľov, z nich bolo 7 odvlečených do koncentračných táborov. V roku 1993 po rozdelení Československej republiky na Slovensku v duchu zachovania odbojových tradícií vznikol Slovenský zväz protifašistických bojovníkov ako otvorená organizácia pre občanov Slovenska, ktorá združovala účastníkov boja za národné oslobodenie, proti fašizmu, za demokraciu a sociálnu spravodlivosť.

Jedným zo základných cieľov a poslaním Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov je presadzovať a obhajovať tradície a hodnoty antifašizmu, boja za mier a demokraciu v slovenskej spoločnosti. Základná organizácia v Staškove združuje 14 členov.

Organizácia vo svojej činnosti pri zachovávaní tradícií boja za národné oslobodenie spolupracuje s obecnou správou a združeniami pôsobiacimi v obci.

1.8 Analýza vonkajšieho prostredia Slovenskej republiky

Pri analýze vonkajších faktorov je dôležité zohľadniť vplyv STEP faktorov v oblasti sociálnej, technologickej, ekonomickej a politickej. Ide o problémy na celoštátnej a nadnárodnej úrovni, ktoré majú vplyv na miestny rozvoj. Jednotlivé faktory sa vzájomne ovplyvňujú a nemožno ich posudzovať oddelene. Celá spoločnosť prechádza neustále zmenami, ktoré sa dotýkajú všetkých oblastí spoločenského a ekonomického života a pri plánovaní rozvoja obce a blízkeho regiónu ich treba zohľadniť.

Sociologické faktory

Na vývoj spoločnosti majú v súčasnosti najväčší vplyv:

- demografické zmeny - znižovanie celkového počtu obyvateľov, znižovanie počtu detí a zvyšovanie počtu seniorov, zvyšovanie priemerného veku obyvateľov, odchod obyvateľov v produktívnom veku za prácou do zahraničia;

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA STAŠKOV NA ROKY 2022+

- zmeny v životnom štýle - rýchle životné tempo, viac stresu a menej pohybových aktivít, konzumný spôsob života, nárast kriminality a drogových závislostí, zhoršujúci sa zdravotný, fyzický a psychický stav obyvateľov, množstvo informácií, vplyv techniky a médií;
- oslabovanie tradičných ľudových hodnôt - zhoršovanie medziludských vzťahov a komunikácie, peniaze ako meradlo hodnôt, kríza rodiny, zvyšovanie počtu rozvodov a detí narodených mimo manželstva, na druhej strane sa mierne posilňujú skupiny oživujúce tradície a tradičné hodnoty (tradičné kuchyne, bývanie v ekodomoch, separovanie odpadu);

Technologické faktory

Rýchle tempo inovácií v technológiách, najmä informačných, v podstate zvyšuje kvalitu a produktivitu výroby, umožňuje ľahší prístup k zdrojom a službám, zlepšujú sa formy spolupráce na diaľku. Z technologického hľadiska došlo k výraznému zlepšeniu kvality zariadení a objektov. S tým súvisí nárast financií na ich získanie, údržbu a prevádzku.

Postupná informatizácia spoločnosti spôsobuje, že informácie z akejkoľvek oblasti sú šírené a dostupné prostredníctvom elementárnych technológií (televízia, rozhlas a pod.), ale aj vyspelejšími spôsobmi (počítačová technika, telefóny, mobilný internet, prehrávače, tablety). Najdôležitejším rozvojovým prvkom v tejto oblasti je celkové pokrytie územia signálom 5G siete.

Ekonomické faktory

V roku 2019 dosiahlo HDP na hlavu (v PPS na Slovensku 70,2 % z priemeru EU27, čo predstavuje zníženie o 0,5 p. b. oproti roku 2018. Nižšie hodnoty HDP na hlavu v porovnaní s priemerom EU27 ako Slovensko mali Bulharsko (53,0 %), Chorvátsko (65,1 %), Grécko (66,5 %), Lotyšsko (69,0 %) a Rumunsko (69,6 %).

Malé a stredné podniky tvoria na Slovensku 99,9% podiel z celkového počtu podnikateľských subjektov a zamestnávajú takmer 74 % aktívnej pracovnej sily s 55 % podielom na tvorbe pridanej hodnoty, má ich podpora rozhodujúci vplyv na vývoj zdravého ekonomického rozvoja miest, obcí a regiónov.

Covid

Vývoj HDP v EU27 bol v roku 2020 ovplyvnený pandémiou ochorenia COVID-19. Reálne HDP pokleslo vo všetkých krajinách Európskej únie s výnimkou Írska, v priemere o 6,1

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA STAŠKOV
NA ROKY 2022+**

% Recesia sa prejavila aj na Slovensku, kde po desiatich rokoch rastu reálne HDP pokleslo o 4,8 %. Protipandemické opatrenia ovplyvnili predovšetkým domáci dopyt, spotreba domácností poklesla najmä v sektore služieb, čo viedlo k nárastu úspor. Priemysel bol v porovnaní so sektorom služieb opatreniami zasiahnutý menej, čo pomohlo slovenskému vývozu.

Vojna na Ukrajine

24.2.2022 sme sa zobudili do inej reality. Začiatok ruskej agresie a teda vojny na Ukrajine znamenal nie len posun v politickom myslení, ale aj zmenu v nazeraní na utečencov a energetické zdroje. Pre svetovú ekonomiku a najmä európske krajiny, to znamenalo prehodnotenie závislosti od dodávok ropy, plynu a uhlia z Ruska, ktoré sú ťažko nahraditeľné, čo znamenalo posun energetickej politiky od fosilných palív k OZE.

Vojnoví prisídlenci z Ukrajiny do okolitých krajín znamenali pre tieto krajiny zvýšené nároky na poskytnutie pomoci, ale na druhej strane posilnili pracovný trh, na ktorom v krajinách V4 bolo množstvo neobsadených pracovných pozícií.